

A black and white portrait of Albert Galofré i Respall, a man with a mustache, wearing a suit and tie, looking directly at the camera. The background is dark and slightly out of focus, showing some indistinct shapes.

RECULL DE POESIA I PROSA
1961-2003

Albert Galofré i Respall

Un pagès a qui agradava escriure

edicions del *Rec*

ALBERT GALOFRÉ I RESPALL

L'Albert Galofré Respall (1925-2007), tot i haver nascut a Capellades va ésser des de molt jove un veí dels Hostalets de Pierola, que sentia i estimava aquest poble.

Aficionat al futbol, al tennis taula i als escacs, esports que va practicar amb suficiència.

Promotor i director de la companyia de teatre Talia 78 amb la que van representar amb èxit nombroses obres.

I, sobretot, un pagès que conreava amb esforç la terra i gaudia dels fruits que aquesta a canvi produïa.

Va ésser corresponsal dels Hostalets a *La veu de l'Anoia* i va col·laborat en altres publicacions; traductor al català d'obres de teatre. Va deixar un recull d'escrits en poesia i prosa que ens ha semblat que poden ésser d'interès general.

L'Albert dalt del seu carro en la tradicional benedicció de Sant Antoni, davant l'església

RECULL DE POESIA I PROSA
1961-2003

Albert Galofré i Respall
Un pagès a qui agradava escriure

edicions del *Rec*

Els Hostalets de Pierola, novembre de 2022

AJUNTAMENT
**DELS HOSTALETS
DE PIEROLA**

Autor: Albert Galofré i Respall

Edita: Edicions del Rec / Ajuntament dels Hostalets de Pierola

Revisió de textos: Maria Enrich

Projecte gràfic: Lluís Jubert, Espai Gràfic, Igualada

Impressió i enquadernació: Romanyà Valls

Dipòsit legal: 978-84-09-44938-5

ISBN: B 19637-2022

Tipografia: Celeste

Paper: Lessebo Design Blanc Natural 100 gm2

Edició: novembre de 2022

Tiratge: 250 exemplars

Títol clau: Recull de poesia i prosa 1961-2003. Albert Galofré i Respall

© Copyright, dels textos i les imatges, els autors respectius.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Tots els drets reservats.

ÍNDIX

7 / A propòsit de l'edició dels escrits
d'Albert Galofré i Respall

9 / Presentació

10 / Introducció

POESIES

15 / Morals

21 / Particulars

31 / Sensacions

52 / Sentiments

77 / Temps i festes

PROSA

97 / Coses del poble

105 / Pagesia i camp

115 / Personals

126 / Reflexions

151 / Teatre, cultura i art

166 / Darreres notes

A PROPÒSIT DE L'EDICIÓ DELS ESCRITS D'ALBERT GALOFRÉ I RESPALL

Sempre hi ha una història que envolta l'edició d'un llibre.

Quan a l'estiu de 2021 la Teresa Isart Poch, la *Teresina*, vídua d'Albert Galofré i Respall, ens va ensenyar al Jordi Parcerisas i a mi a la porta de casa seva un munt de papers enquadernats del seu marit, de seguida vaig tenir clar que allò s'havia de transformar en un llibre. I allà mateix li ho vaig dir.

Els duia a les mans com si fossin un tresor, i se la veia tan orgullosa de tenir-los! Li va fer molta il·lusió mostrar-nos-els i a partir d'aquell moment ja vam posar fil a l'agulla.

La intenció era presentar-lo per Sant Jordi d'aquest any 2022, però la Teresa ens va deixar al mes de novembre del mateix any 2021 a l'edat de noranta-set anys.

Vaig entomar el repte de tirar endavant l'edició del llibre, i al costat de l'Albert i el Jaume Galofré Isart, els fills de l'Albert i la Teresa, vam començar a tenir reunions per encarar aquesta edició. Els vull agrair la seva ajuda, el seu compromís, i col·laboració.

Ha estat molt enriquidor repassar i endreçar els textos, fet que ha propiciat rellegir-los i interpretar-los en alguns casos.

En aquest recull es mostra un home de família, un pagès, un gran aficionat al teatre i, en definitiva, un apassionat hostaletenc.

Ell mateix justifica per què escriu: *«perquè m'agrada. No tinc estudis, però tinc coses a dir i la meva imaginació no té límits. En fi, que soc un pagès a qui li agrada escriure»*.

Ma Àngels Lorés

Regidora de Cultura, Ajuntament dels Hostalets de Pierola

PRESENTACIÓ

És una satisfacció per a nosaltres poder-vos presentar aquest recull de poesia i prosa del nostre pare, Albert Galofré i Respall.

Els textos que hi trobareu van des de l'any 1961 fins al 2003. Hi ha tot allò que hem pogut recollir, i no inclou els seus nombrosos articles com a corresponal dels Hostalets al setmanari *La Veu de l'Anoia*.

Als escrits en prosa, que en bona part són cronològicament anteriors a les poesies, hi ha comentaris d'actualitat —gairebé tots publicats en diaris o revistes—, que fan referències al nostre país, a coses del poble, a les festes i tradicions; però sobretot a dos fets que van marcar intensament la seva vida: el treball en el camp, fent de pagès; i el teatre, com a director que va ésser durant molts anys del grup d'aficionats de la localitat.

Les poesies són més recents i ens endinsen en un món de sentiments que mostren la bellesa de tantes coses, aparentment senzilles i petites, que sovint deixem passar de llarg, posats com estem en una forma de vida que tot ho vol més gran i més de pressa.

Si us hi fixeu, veureu que es tracta d'una porta que l'autor, en el darrer cicle de la seva vida, ens deixa oberta perquè coneguem els seus anhels més íntims, tot allò pel que va lluitar, va creure i va estimar.

La vida, amb les seves juguesques, pot limitar la mobilitat de les persones. Aquest va ser el cas del nostre pare. A canvi, però, aquesta situació va esperonar la seva sensibilitat, con si es tractés d'una justa llei de compensació, que li va permetre escriure uns textos adreçats tant a la raó com als sentits que, segons la nostra opinió, fan pensar i alhora són un pur plaer de llegir.

Albert i Jaume

INTRODUCCIÓ

Qui soc jo?

Soc el quart fill dels esposos Joan Galofré i Carme Respall. En total érem sis germans, quatre nois i dues noies. La meva infantesa, com moltes: un noi entremaliat, inquiet, amb un esperit de superació que m'empenyia a voler ser el primer en diverses activitats com el futbol, el ping-pong o els escacs. A l'escola molt aviat vaig ésser el primer, m'agradava escriure i les meves redaccions eren escoltades amb molt interès i aprovació. Se'm va escollir en representació de l'escola de Capellades, d'on era fill, a participar en uns exàmens comarcals a Igualada, on se'm concedí el segon premi. Vaig perdre el primer per haver copiat d'un company la paraula «quan» amb t final i era, en aquell cas, sense t.

Temps de República. L'ensenyança molt bona i el mestre Sr. Tribó. Encara més, tot el que sé li ho dec a ell. Vingué la guerra de l'any 1936 i s'acabà per a mi l'escola. Amb dotze anys, no he vist mai més un mestre. Temps de guerra, gana, estraperlo. El pare, escultor d'ofici, sense feina, agreujat tot per la por que el matessin. Dies de mal record. El germà gran al front d'Aragó i ben aviat, *desaparecido*. A casa, mal viure. A mi em van portar a una casa de pagès per fer companyia al seu amo que estava sol, el fill únic a la guerra. Allà es menjava sense penúries i allà em vaig fer home. Ja escrivia històries imaginàries i dibuixava l'amo dormitant de cap a la taula. Aquell bon home m'ensenyà a treballar de pagès. Vaig ser-hi fins als divuit anys que em traslladà als Hostalets per motius econòmics, on he viscut fins avui.

Dos anys més tard, la mili a l'Àfrica, a Villa Sanjurjo: trenta-tres mesos. Per sort, gràcies al futbol, vaig fitxar per l'equip del poble i em buscarem un bon destí en una oficina fora del *Cuartel*. Una anècdota: amb mi hi havia un company andalús que era analfabet, tenia nòvia i em demanà que jo contestés les cartes d'ella. Ho vaig fer durant nou mesos. Jo sempre he sigut sentimental i romàntic i li feia unes cartes que, pobra noia!, devia quedar somiant.

Retorno al poble l'any 1948, al cap d'un any em casava amb Teresa Isart, una veïna filla única, amb uns pares bastant grans. La lluita per la vida, treball i més treball. Tinguérem dos fills: l'Albert i en Jaume. El primer a Barcelona, va treballar i estudiar, és advocat; en Jaume, solter, avui és a casa. Va fer de mecànic de màquines de gènere de punt i més tard, d'empleat a l'Ajuntament del poble. Jo treballant sol, a les meves vinyes i oliveres. Em vaig mecanitzar: un bon tractor. I la tenacitat i l'esperit de superació em feren créixer i sobresortir al poble. Vaig ésser nomenat jutge de pau. El càrrec va dur-me a fer relació amb l'aleshores secretari de l'Ajuntament, el Sr. Duatis, gran persona, molt intel·ligent i culte, era un gran poeta. A ell dec la meva afició a la poesia. A més, ell i jo fundàrem el grup de teatre Talia 78 conegut arreu de la comarca amb un bagatge de cent tres representacions a molts pobles de l'entorn. A la fi traduïa les obres de teatre al català, després d'un examen a la Societat d'Autors. Això em realitzà molt ja que el teatre és cultura. Per dues vegades se'm proposà per a alcalde i jo vaig refusar. Amb el teatre he tingut el complement de la meua vida. Llegir, escriure. La meua salut no gaire bona sols em va permetre treballar a mitja jornada, l'altra mitja fou emprada en el teatre i tot l'entorn.

Durant uns anys he escrit com a corresponal al diari setmanal *La Veu de l'Anoia* d'Igualada i actualment soc col·laborador de la revista del poble *Pierola.com*. Ho faig perquè m'agrada. No tinc estudis, però tinc coses a dir i la meua imaginació no té límits. En fi, que soc un pagès a qui li agrada escriure.

Albert Galofré

Els Hostalets de Pierola, 21 de gener de 2001

Aquest recull de poesies i proses, l'he fet a instàncies del meu fill Albert, perquè quedés com a record de les aficions del seu pare, qui viu per morir i morirà per viure.

POESIA

- 11 d'embre de 1988 -

et les meves netes Gemma i Mercè Galeffi com a record de les "Sibes Dor" -

d'els seus avis

- Loa Rosa -

Mirau quina cosa:
aquest dematí
baixava al jardí
a collir una rosa,

Se'amava a tallar
quan, oh meravella!
l'he vista tan bella
que aturo la mà.

Era esplendorosa,
nimbrada de llum
i un suau perfum
la feia amorosa.

Són cor virginial
que a l'aire s'esberla
ostenta una perla
de rou maternal.

Sembla com que plora
pel meu mal intent
i exhala un lament
que el meu pit avora

Es com si implorés
amb veu dolça i clara:
"No em tallis encara
espera un xic més"

I la veig tan bella!
perfecte obra d'art
que absorbeix mon esguard
no l'aporta d'ella....

Oh, que anava a fer!
No vull pas tallor-la!
Val més admiror-la!
unida al rosar.

Buc resti sospesa
del seu tendre fany;
lliure-la de dany
la seva bellera.

I puig que es molt bon
de Temps que ha de viure,
que brili al dia, llure
com un bi de dia.

El Dor Galeffi

MORALS

NADAL MUNDÀ

Et lledes com antany, Nadal formós?
Què hem fet enorgullits, Nadal superb?
Què hem fet enfellonits, Nadal febrós?
On són els bous, el suro, el verd de molsa
d'aquell viure fervent i casolà?
És amb l'incrèdul gest del rabadà
o amb els dits enlepissats d'oli de colza
com profanem l'hora d'amor més dolça?
Frena el teu ritme, oh fals progrés incert!
Brinda'ns, Nadal, flairoses primaveres
que ofeguin el verí de les quimeres.
I el nostre cor mundà —sens tu, un desert—
amorseix amb divinals palmeres,
i ens porti al teu costat per les dreces.

23 de desembre de 1990

QUE TORNI BETLEM

Quan l'any va al final
i torna Nadal
i fem inventari
veiem sagnants fulls,
se'ns mullen els ulls
amb tant de desvari.
Tot s'ha canviat,
l'Església, l'Estat,
en els nostres dies.
Fins ja no sabrem
com era Betlem
on nasqué el Messies.
Mes al fons del cor
l'escalf de l'amor
hi perdura encara
i ens parla baixet,
i ens diu l'indret
on hi viu el Pare.
I fa que creiem
i que ens estimem
la família humana.

20 de desembre de 1998

ÉS NADAL

Són les dotze de la nit
i es fa una claror molt bella
ressonen veus d'infinít
pregonant la meravella.

El miracle lluminós
que s'ha fet dins de la cova
són els àngels que als pastors
van portant la bona nova.

Que ha nascut un infant
de donzella casta i pura
que és fill de Déu i, per tant,
de divina criatura.

Nosaltres també oferim
per Nadal i cada dia
tot l'amor, i al cor sentim
el tendre Infant de Maria.

13 de novembre de 2003

EL NAIXEMENT

La bona nova redemptora
amb ressonàncies de pregó
s'ha fet als cors entenedora
i vibren tots d'emoció.

Amb les estrelles per guiatge
la gent es posa en camí
per tal de retre vassallatge
al rei del reis, al Nin diví.

I aquesta imatge es renovella
un any i un altre dins del temps
i el bon creient retrobarà en ella
puntal de fe i de joia encesa.

I el món recobra nova vida
rememorant l'excelsa nit
en què la terra fou ungida
amb l'amor gran d'un nin petit.

Que formosa és la nit de Nadal
tot són cantúries de goig i alegria,
al cel brilla un estel divinal
que a la terra sa llum irradia.

Desembre de 2003

EL JESUSET

El Jesuset del pessebre.
A Betlem, dins un estable,
ha nascut el diví Infant
formós com un pom de roses
acabades d'esclatar.

Té unes manetes molt fines
té uns peuets enjogassats,
els seus ulls quan s'espargellen
apareixen clarejats.

La mare Verge Maria
asseguda al seu costat
té la cara resplendent
del goig de maternitat.

Sant Josep també a la vora
no gosa ni aixecar el cap,
car té l'ànima captiva
per les gràcies de l'Infant
i no es cansa de mirar-lo
dolçament encisat.

2003

FESTA DE NADAL

És Nadal a la terra i al mar!
És la nit de les grans meravelles!
Dins l'espai l'home hi sent bategar
l'aleteig d'un vol d'àngels i estrelles.
Tot respira sentors d'establia
i l'aire s'omple d'un amor difós
que prové de la immensa alegria
de saber que a Betlem neix Jesús.

PARTICULARS

DEL PADRÍ DE BODES A LA NÚVIA AL DUR-LI EL RAM

Soc missatger del nuvi que t'envia
aquest pomell de simbòliques flors
que són penyora de l'amor que nia
En qui ben prompte serà el teu espòs.

Rep-lo joiosa i molt feliç, Rosa,
perquè en ell s'amaga un amor tan gran
que ja res entre els dos s'interposa
per unir-vos amb llaços que no es trencaran.

Ben lluny dies negres! Ni trons de tempesta!
Ni l'embranchida folla d'un mal vent!
Si és per a tots avui jorn de gran festa,
que als vostres cors hi sigui eternament!

10 d'agost de 1991

Dedicat a les infermeres professionals que, a càrrec de la secció de teràpia i cura dels malalts, empen les seves forces fins a la seva recuperació.

Infermera, infermera
que segueixes el camí
d'una vida envers els altres,
que no és pas florit jardí.
Tot el dia feinejant
ajudant el desvalgut.
Quanta força vas vessant
redreçant l'arbre caigut!
El destí t'hi ha portat,
quasi sempre entre malalts,
però tu amb cara alegre
alleugerint els seus mals.
Sí que hi ha compensació:
Veure'n sortir un que estava greu
amb gran recuperació.
Un miracle de tu i Déu!
El teu treball tan seriós
que a tants ajuda a viure,
donant-nos el goig de riure
quan abans era tot fosc.
Sou valentes, decidides.
Tant de bo i per molts anys
pugueu fer tan noble tasca
i millorar moltíssims planys.
L'estada amb totes vosaltres
ja mai més oblidarem.

Déu us pagui vostre esforç,
que nosaltres mai podrem.
Mercès per tot el rebut.
Que l'avenir us sia plaent!
És el desig d'un pacient
que us tindrà sempre present.

8 d'octubre de 1999

COMIAT A MARIA

Maria, que a la terra ens has deixat
llavors de pau i de llum
d'alegria i d'esperança.
Avui al dir-te adéu,
et volem demanar
que en el camí cap a la llum
ens hi deixis el rastre.
I, arribat el nostre moment,
el puguem seguir
i trobar-ho.

25 de juliol de 1999

CANÇÓ DE MARÇ

A la meva simpàtica amiga de Piera, en prova d'amistat

Avui és jorn de març, aimada!
Val més cercar recer,
que el vent et despentina.
La teva galta vellutada,
de poma camusina,
es dol de l'escomesa enfurismada.
Cerquem recer, estimada!
Cerquem recer, que el vent s'aviva i bufa
i s'emporta clavells entre la pols.
Jo no vull pas que el mot més dolç
que ara el meu cor et vol teixir,
mori engolit dins la baldufa
d'un lladre i traïdor remolí.
Cerquem recer, estimada,
que el mal vent ens pot traïr!

13 de desembre de 1999

*Dedicat a les professionals Olga i Meritxell, a càrrec de
la secció de fisioteràpia i teràpia ocupacional*

Olga i Meritxell
que aneu seguint el camí
d'una vida envers els altres
que no és pas florit jardí.
Matí i tarda amb tendresa
ajudant el desvalgut.
Quanta força aneu vessant
redreçant l'arbre caigut!
Avui físio, demà teràpia.
Capacitades i amb amor
aneu semblant l'esperança
en el més endurit cor.
Vostre treball i presència
són un bàlsam per al pacient,
que ens posen en vostres mans
amb ple reconeixement.
Olga i Meritxell, totes dues,
ens heu tornat la salut
dia a dia, incansables.
Millor tasca mai hi ha hagut.
Sou com dos àngels del cel
amb la més alta missió:
treballar sempre per als malalts
no esperant compensació.

Sou valentes, decidides,
tant de bo i per molts anys
pugueu fer tan noble tasca
millorant moltíssims planys.
L'estada entre vosaltres
ja mai més oblidarem.
Déu premiï vostre esforç
perquè els pacients mai podrem.

24 de maig de 2000

A LA GERMANA CONCEPCIÓ QUE ENS DEIXÀ

Dolor, sentiment,
família afligida.
D'amics el lament
per la greu ferida.

La mort com un vent
trasmuda sa vida
de gran sofriment
a l'eterna crida.

Ja vençut l'abisme,
que el diví sedàs
minvi el seu traspàs
amb cèlic baptisme.

28 d'octubre de 2002

**ALS NEBOTS CONRAD I VICENTA,
EN EL DIA DEL SEU ENLLAÇ MATRIMONIAL**

Aixeco la meva copa
brindant pels nous esposats,
als quals de tot cor desitjo
abundants felicitats.

Brindo per ells, pels seus pares,
pels seus germans i parents,
per tots aquells que els estimen
i pels que aquí estan presents.

I després de fet el brindis
permeteu, nuvis amats,
que us dediqui quatre versos,
encara que malgirbats.

Amb aquests versos vull dir-vos
quin és el més viu anhel:
que tingui llarga durada
la vostra lluna de mel.

Que la vostra nova vida
tingui un transcórrer suau
i que la vostra llar sigui
sempre un oasi de pau.

Que sigueu l'un per l'altre
en la joia i els neguits;
Si algun contratemps us sobta
Resoleu-lo sempre units.

Que l'amor, fe i esperança
regnin sempre als vostres cors.
Penseu que al llarg de la vida
es troben punxes i flors.

Feu prosperar la llar vostra
treballant sense desmai,
però feu que sigui compatible
el treball amb els esplais.

No oblideu els vostres pares
que la vida us han donat,
no estalviant sacrificis
per a la vostra felicitat.

En fi, de cor us desitjo
que tots els vostres afanys
tinguin confirmació plena
i pugueu viure molts anys.

Encara que no hi soc present
sí que hi soc de pensament.

Agost de 1994

SENSACIONS

MADRIGAL

Floreta de lliri
tota serenor,
deixa que jo admirí
la teva bellor.

Com un dolç deliri
diré una cançó,
la que el cor inspiri
la teva bellor.

En ella vull dir-te
que soc pres d'amor
i em fora martiri
no veure't i enyor.

Per mi ets ma joia
d'esperances d'or
i en tu faig recapte
d'almoines per al cor.

Floreta de lliri
tota formosor,
deixa que jo et miri,
no me'n privis, no.

11 de setembre de 1983

PLANY D'UNA SARDANISTA

A la plaça fan ballades,
ai mare, deixeu-m'hi anar
que la dansa es començada
i em plauria puntejar!
No sentiu quina tonada?
No sentiu el refilar
de la tenora que crida
la joventut a dansar?
Els fadrins i les donzelles
es donen ardits la mà
i jo, trista, estic malalta
sense poder caminar.
Però sento, mare meva,
que l'esperit se n'hi va
i els meus peus sembla que vulguin
desvetllar-se per saltar.
Sento reviure la força
que em mana d'un temps ençà
i voldria ser oreneta
per a poder-hi volar.
Oh aquesta música, mare!
Dins d'ella no sé què hi ha
que m'inunda d'alegria
i ensems em fa plorar.
Tot oint-la el meu cor salta
com si es volgués deslliurar
per confondre's amb ses notes
i perdre's espais enllà...
A la plaça fan sardanes,
ai mare, no hi puc anar!

11 de maig de 1994

SOLA

Ulls interrogants, somriure mig trist. Pell fina.
Clotets a les teves galtes.
Com sempre, sola, cerques el que et robaren un dia.
Cerques la pau
Posant-te en el brogit? Res no hi trobes.
El sofriment, per a tu, no ha estat curt ni pietós:
Cop a cop
s'ha fet dona la donzella.
Enamorada del món, de la joia, de la natura.
El teu home, pobre de sentiments,
et deixà les teves filles.
Sola.
T'has endurit com la pedra.
Del sofriment mur d'acer n'has fet, protector per a elles.
Mig cor és per a elles.
L'altre mig
no vol morir i una mica de llum li arriba.
Trencà ja l'abraçada freda de la mort.
Un ahir molt pròxim les senties, amb joia,
dormir tranquil·les.
Mes sola,
la nit marca la teva vida.
Pell fina, pell de seda,
carn cansada del treball.
Nits aspres són eternes.
Llençols freds, sense caliu.
Una mà no troba l'altra.
Les filles, grans, busquen un altre niu.
El teu jardí sap de petúnies que amaguen
tristeses.
Tu saps de roses que no arriben.
De roses que estimes, que esperes i no venen.
Esbullats de brisa i sol,

brins de plata fan bonics els teus cabells.
Tic-tac. Tic-tac.
La nit t'aixafa
i, abraçada al coixí,
vols fugir de tu mateixa.
Llavis secs,
batecs sense ressò.
En el clotet de la teva galta hi ha la llàgrima que
ningú no t'eixuga.
Tic-tac. Tic-tac.
Nit mare negra
del dia que ja neix.

14 de juny de 1995

EL CIRERER MORT

Vegeu tots quina dissort!
El cirerer que ombrejava
i que tant ens alegrava
fa uns dies que s'ha mort.
Ja mai més donarà fruit.
Les fulles es van assecant,
tots els ocells van plorant
aquest mal fat que l'ha occit.
Quanta vida s'ha perdut
d'un arbre tan ufanós!
D'aquell fullam tan verdós
res resta del que havia estat.
Era el refugi de l'avi,
que al net contava rondalles.
Per al pobre avi, un gran *agravi*,
ja que ell el va plantar.
Testimoni d'excepció
d'unes bodes d'alegria,
naixements i, per què no?,
molts anys de Festa Major.
Ha vist gel i pedregades,
noves generacions pel carrer,
anys dolents, moltes secades.
Però ell, actiu i complidor,
sempre obsequià amb les cireres.
Ja semblava un membre més
de l'entorn de la família.
Ell altiu, brancatge estès,
anys i anys dient-nos «Bon dia!».

Ja mai més donarà fruit
ni la seva ombra bell estar.
S'ha acabat, és el destí.
Donant raó al fet diví
que tot ser viu és per morir.

22 d'abril de 1999

LA NIT I EL DIA

Quan la foscor de la nit s'escampa
i la primera claror de l'alba
empeny per ressorgir,
un dia nou de trinca
esdevé de la negra nit.
Lentament, pas a pas,
instant a instant
creix la llum del matí
que en la nit s'amaga
i es perd per l'infinit.
I lentament, pas a pas,
amb harmonia
tot al revés es va tornant.
I així el món es torna dia
i amb perfecta sintonia
la claror ho omple tot.

25 de juliol de 1999

EL MEU PLANY ALS REIS D'ORIENT

Heu passat com cada anyada
Reis magnífics de l'Orient
i en cada llar heu deixada
la joia d'un bell present.

Cada infant ha vist complerta
l'anhelada il·lusió.
El que abans us feu l'oferta
de la seva oració.

Jo, com ells, també us l'he dita
demanant-vos amb fervor
que em portéssiu l'esperada
presentalla d'un amor.

Bell amor d'una donzella
fet amb flors i serení,
a cada ull un raig d'estrella
i a la faç un gessamí.

A la galta un tel de rosa
lleugerament fonedís
i la boca, mig desclosa,
per la gràcia d'un somrís.

Mes també aquesta vegada,
com les altres, heu passat
sense dur-me l'estimada
que tot l'any he somniat.

És potser que la joguina
que el meu cor va demanar
no es troba en cap vitrina
del vostre Reial Basar?

6 de gener de 2000

LA CAPSA DE CARTRÓ

Tinc una capsa de cartró
folrada de paper xarol
on hi guardo setze tresors
dels més bells que hi ha al món.

El primer, plor d'un nadó.
Un núvol de tardor,
el tirabuixó d'una onada
i un retall de l'horitzó.
L'arc de Sant Martí,
el perfum d'una flor,
un rajolí de pluja d'abril
i la tendresa d'un petó.
Un raig daurat de sol,
una espurna de primavera,
una paraula de consol
i l'ombra d'una palmera.
Una brisa d'aire suau,
tres gotes de rosada,
un pessiguet de cel blau
i el caliu d'una abraçada.

Tinc la capsa tapada
i lligada amb un cordó
dins l'armari ben tancada.

10 d'abril de 2000

LA LLUNA

Dona de les mil cares,
sempre bellugadissa i canviant,
tant si ets plena, creixent o minvant.
Ets bonica, encisadora,
llum de lluna melindrosa
amb esparpells de fils daurats.
Enigmàtica i divina,
gran senyora de la nit
ens esguardes cada dia
quan el sol es perd per l'infinit.
Lluna creixent,
lluna minvant..
Ai, de qui es deixi enganyar!
Ets capritxosa i seductora
i embriixadora amb el teu mirar.
Lluna plena, engrescadora
que il·lumines de plata el mar
i bressoles les barquetes
on remen els enamorats!

14 d'agost de 2000

POEMA DEL DOBLE ENCÍS

Si mirava a un costat
hi tenia la mar blava,
si mirava inversament
la verdor de la muntanya.

Si la mar era un safir,
la muntanya una maragda.
I una i altra refulgents
sota el sol de mitja tarda.

Si la mar duia l'encís
de les seves veles blanques,
terra enllà hi havia el goig
del reflorir de les plantes.

Si la mar deia cançons
de nereides i de fades,
la muntanya era vibrant
del piular de l'ocellada.

Si era plàcida la mar,
era dolça la muntanya.
Si m'atreia l'una molt,
també em captivava l'altra!

Si mirava a un costat,
m'encisava la mar blava.
Si mirava cap amunt
m'ullprenia la muntanya.
I és que una doble formosor
s'emportava la meva ànima.

17 de setembre de 2000

EL POBLE DELS HOSTALETS

Que a tothom qui el veu li agrada,
és el poble més bonic
de Martorell a Igualada.

Té un entorn de cel blavós,
tot voltat de vinyes i prats,
i una vista meravellosa
de les muntanyes de Montserrat.

El poble és tranquil, net i bonic.
Tothom troba plat a taula,
tothom troba casa i llit.

El jovent és divertit,
les noies bones i guapes,
quan fan sarau, jo us dic,
s'hi poden llogar butaques.

El joves d'altres contrades,
ben plantats i amb decisió,
aprofiten l'ocasió
i se les emporten casades.

Déu conservi gent tant noble:
vosaltres i els vostres nets!
I per molt que cerquis i busquis,
no hi ha res com Els Hostalets!

19 d'octubre de 2000

APOLOGIA DEL NAS

El nas és, com ja sabràs,
formosa protuberància
que al rostre dona elegància.
Una cara sense nas
és una cara de mona.
Del nas tothom se n'adona,
és el balcó on pren la fresca
l'esperit de la persona.
N'hi ha molts que són bufons,
poètics i tan exòtics
que un, amb sentiments exòtics,
se'ls menjaria a petons.
Nassos que inspiren passions,
que enamoren sense treva.
Nassos que les filles d'Eva
ensenyen tan modelats
que amb petons serien tapats
i amb tota l'ànima meva.

24 de maig de 2001

**LES GOTES DEL CEL QUAN CAUEN
TOTES SABEN ON ANAR**

—Germaneta, on vols anar?
Vols quedar-te per estrella?
Fora tan dolç ton brillar!
—No em quedaré per estrella
que a la terra he de baixar.
Hi ha una rosa que m'espera
i no me'n puc excusar.
Li cal rebre ma besada
per acabar d'esclatar.
I el ruixim amb què la regui
grat perfum esdevindrà.
—Doncs a mi —declara una altra—
un clavell m'espera ja.
Un clavell de pètals rojos
que està a punt de rebentar.
Jo hi cauré com una perla
i tothom ens mirarà.
—I a mi una pomera blanca
sobre ses flors em rebrà
i l'oreig de matinada
dolçament ens gronxarà.
—Doncs a mi, una flor de lliri
en son si m'acollirà
i el seu caputxó de seda
bressol d'amor em serà.

Així van parlant les gotes
en el seu lent davallar
i així diu la més xiqueta,
la primera que parlà:
—Aneu, aneu germanetes
al destí que teniu ja,
que a mi m'espera una nina
bella com cap més n'hi ha.
Té catorze primaveres
i els seus ulls, un brill molt clar.
Jo li cauré lluminosa
sobre el palmell de la mà
i esdevindrè joia viva
sota el goig del seu mirar.

Les gotes del cel quan cauen
totes saben on anar.

15 d'octubre de 2001

CANÇÓ DELS EXCURSIONISTES

Nois, donzelles i fadrins,
amadors de la muntanya
lleveu-vos ben de matí
i empreneu la caminada.

El cor ben alegre
i fresca la rialla,
que la vida és bella
per a la jovenalla.

Amb cançons
teixim somriures
i il·lusions.

Quan sortim de la ciutat
el delit ens acompanya,
no ens espanten els camins
ni el vent, ni la solejada.

Quan cerquem el punt més alt
eixamplarem la mirada.
—Dídac, mira els Pirineus!
—Montserrat, a l'altra banda!

Passarem cims i torrents,
terra abrupta i terra plana;
per camins ben estrets
i per carreteres amples.

Els fadrinets, vinga cançons!
Donzelletes, vinga tonades!
Cor que canta, cor encès,
no s'apagui mai la flama.

Quan el jorn sigui finat
i retornarem a casa,
tota la joia dels camps
serà dintre de nosaltres.

4 de setembre de 2003

LA ROSA

A les meves netes, Gemma i Mercè Galofré com a record de les Noces d'or dels seus avis.

Mireu quina cosa:
aquest dematí
baixava al jardí
a collir una rosa.

L'anava a tallar
quan, ho meravella!
l'he vista tan bella
que aturo la mà.

Era esplendorosa,
nimbada de llum,
i un suau perfum
la feia amorosa.

Son cor virginal
que a l'aire s'esberla
ostenta una perla
de rou matinal.

Sembla que plora
pel meu mal intent
i exhala un lament
que al meu pit ancora.

És com si implorés
amb veu dolça i clara:
—No em tallis encara,
espera un xic més.

I la veig tan bella!
Perfecta obra d'art
que, absort, mon esguard
no s'aparta d'ella...

Oh, què anava a fer!
No vull pas tallar-la!
Val més admirar-la
unida al roser.

Que resti sospesa
del seu tendre tany;
lliuri-la de dany
la seva bellesa.

I puig que és molt breu
el temps que ha de viure,
que brilli al sol, lliure
com un bé de Déu.

Desembre de 1988

QUIN ÉS O QUINA ÉS?

El dia més bell: Avui.
L'obstacle més gran: La por.
L'error més gran: Abandonar-se.
L'arrel de tots els mals: L'egoisme.
La distracció més gran: El desànim.
La primera necessitat: Comunicar-se.
El moment més feliç: Quan som útils als altres.
El misteri més gran: La mort.
El defecte més gran: El mal humor.
La persona més perillosa: El mentider.
El pitjor sentiment: El rancor.
El més bell regal: El perdó.
La cosa més imprescindible: Confiar.
El millor camí: El correcte.
La sensació més agradable: La pau.
L'expressió més eficaç: El somriure.
El millor remei: L'optimisme.
La satisfacció més gran: El deure complert.
La cosa més poderosa del món: La fe.
La cosa més bella de totes: L'amor.

Sense data

SERIOSA I REPOSADA

Seriosa i reposada
com una dona de seny,
saps també ser enjogassada
quan l'alegria t'empeny.

Els teus ulls bé prou que diuen
la joia que t'omple el cor
i els teus llavis quan somriuen
són un cant als teus anys d'or.

El teu riure és mar sense ones
i els teus anhels unes mans
que amb el pensament els dones
el vent dels teus somnis blaus.

Sense data

SENTIMENTS

ELS TEUS CABELLS

Només voldria
tocar lleument
els teus cabells...
Això voldria!
Que felïç fora
tocant lleument
els teus cabells!
Ah, si pogués
restar prop teu
les nits i els dies!
Prou bé que ho sé
que se m'apropa la fallera,
prou bé que ho sé!
I que la flor de la bellesa
el meu neguit envolta.
Fils d'or, els teus cabells,
com una rosa,
igual que una deessa viva sota el sol.
Però no són, ni podran ser
mai per a mi...
Que són d'un altre!

18 d'octubre de 1983

A UNA GENTIL I JOVE DANSAIRE

Oh donzella catalana,
la de l'esguard asserenat
que punteges la sardana
a impuls d'un joiós esclat!
Quina gràcia tan alada
espargeixes entorn teu
quan danses enriolada
el peu àgil i el cos lleu.
Ets encesa de la cara,
i dansant i puntejant
esdevé més viva encara
la rojor del teu semblant.
Amb la dansa dones aire
al teu cor i al teu anhel,
amb els braços ben enlaire
i l'esguard clavat al cel.
Jo et presento el cor encès
d'un goig íntim, infinit,
i una plàcida dolcesa
que envaeix tot l'esperit.
I és que el goig que la música
dins de l'ànima t'infon,
t'allunya de mica en mica
de les boires d'aquest món.

24 d'agost de 1995

DESPERTAR

Els arbres tornen a viure
i tenen un bell florir.
Gegants encensers. Les branques
vessen perfums a desdir.

Pels fossars, l'oreig aviva
l'aroma del romaní
i l'argelaga florida
és foc d'or vora el camí.

Deixonda't, gaia donzella!
Deixa el llit suau i fi
i esbalandra la finestra
a la llum del dematí.
Que ha arribat la primavera
i la terra és un jardí!

16 de setembre de 1999

A UNA BELLESA

Sou, donzella, fresca i gràcil
com les roses del jardí,
com les roses que es gronxolen
sota el bes de l'aire fi.
Vostre cos és com la perla
de tant blanc i de tant fi.
Vostres mans són d'assutzena,
vostres galtes de setí.
Oh, la fina cabellera
joguina del ventolí
on el sol s'entortolliga
sense saber-ne sortir
i es confon amb l'or que us besa
sobre el coll alabastrí!
Jo diria, donzelleta,
que talment tu estàs feta
d'un somriure matutí,
d'una gota de rosada
i un ruixim de serení.
Jo diria que sou rosa
que cap vent no pot marcir.

10 d'octubre de 1999

LLUM D'AMOR

Aquest vespre cada estrella
té als meus ulls un nou brillar,
car m'ungeix la meravella
de saber què és estimar.

Dins de mi presento clara
la llum de tots els estels:
una llum que adesiara
va inflamant els meus anhels.

Una llum de fulgors pures
que se'm filtra ànima endins:
llum que ve de les altures
i fa clars els meus camins.

9 de setembre de 2000

LA BESADA

Asseguda vora el foc
hi ha una dona que treballa:
els seus cabells quasi blancs
les fames els fan de plata
i el seu rostre ja arrugat
talment sembla el d'una santa.
Un home entra a poc a poc,
s'hi apropa... i dubta encara.
Mes guiat per un impuls
li fa una llarga besada.
Ella el mira i fa un sospir,
i acariciant-li la cara
l'aparta molt dolçament
dient-li aquestes paraules:
—Ai espòs, quant has trigat!
De tants anys que t'esperava
i m'has vingut a besar
quan en el cor no hi ha flama.
Encara que tard, has comprès
que l'amor no és sols matèria,
que hi ha una ànima que viu
que sap riure... i també plorar.
I que es complau amb tan poc!
Amb una besada dolça...
Mes, per què parlar-te així?
Han passat tantes jornades
que els meus cabells ja són blancs,
la pell la tinc arrugada
i el meu cor ja no ha glatit
car m'has fet tard la besada.

17 de setembre de 2000

GALANIA

Canto a la noia que balla sardanes
i una flameta li encén l'esperit.
Canto a la noia que dins les rotllanes
l'entusiasme li bull dins el pit.
I quin goig, donzella aimada,
poder dansar al teu costat!
La llum suau de ta mirada
encén mon cor d'enamorat.
El ritme dolç de la sardana
i el doll de mel del teu somriure
i ta paraula tan galana
fan el moment tan feliç
que dansaria nit i dia
al teu costat sense repòs
i a la mà dreta em semblaria
com si hi portés un ram de flors.

6 d'octubre de 2000

L'IDIL·LI FRUSTRAT

Sota la copa gallarda
del roure del fontinyol
vaig trobar-te aquella tarda
resplendent, plena de sol.
A la fresca fontanella
tu omplires cantarí.
La teva figura bella
donava al lloc més claror.
Ma llengua semblava muda
i em sentia un xic covard.
Amb paraula commoguda
vaig donar-te el «Déu vos guard».
Vas mirar-me i vas somriure
amb mirada transparent
i el meu cor semblà reviure
d'esperança amatent.
La teva mirada clara
i la mel del teu somrís
m'afermaven més encara
a l'esperança feliç.
I et vaig dir que t'estimava,
tu vas riure i vas callar.
La fontanella cantava...
Jo vaig prendre't una mà
i amb veu baixa, mig trencada,
et vaig dir ma il·lusió.
Mes tu restaves callada
sense dir ni sí ni no.

Però la mà que vaig prendre't
retiraves amb gest fi
i vas donar-me a comprendre
que el teu cor no era per a mi.
Compassiva et retiraves
amb posat silenciosos...
I mentre tu t'allunyaves
El cor se'm partia en dos.

10 d'octubre de 2000

D'UNA MARE JOVE

Quin infant teniu als braços,
jove mare, quin infant!
Ell us posa al cor uns llaços
que mai més no es desfaran.

Ell us fa la vida clara
i us nodreix d'il·lusions.
Oh, l'honorífic nom de mare
com n'és de ric d'emocions!

Ell us duu una vida nova
d'alegries i neguits
i la vostra ànima troba
anhels d'amor assolits.

Ara us sentiu més valenta
i res del món no us fa por,
car porteu al cor l'*ardenta*
flama d'un novell amor.

Que ara tota dèria vostra
és la vida del petit
i se us reflecteix en el rostre
ja la joia, ja el neguit.

Ara us plau més cada dia
de la llar l'íntim repòs,
i la dolça companyia
de l'infant i de l'espòs.

4 de gener de 2001

A UNA BELLESA

Bella nina, dolça i fina,
ets una rosa d'abril.
Fada xica, ets bonica,
ets airosa i ets gentil.

Tens la gràcia de l'acàcia
quan la bressa el ventolí.
Als teus llavis no hi ha *agravis*,
car són dolços en el dir.

El teu rostre és viva mostra
de la claror dels teus ulls,
ulls joiosos i amorosos
que lliuren el cor d'aldarulls

En ta via, cada dia
deixes esguards encisats.
I ets regina, bella nina,
de cent cors enamorats.

Per què, dona, en ton somrís
hi ha tant d'encís?
Per què el teus llavis coral·lins
són dos robins?
Per què els teus ulls són rutilants
com dos brillants?
Per què m'apar tan gentil cos
un pom de flors?
Per què es respira vora teu
un perfum lleu?
Perquè tu ets gràcia i joia i llum i flor i perfum!

6 de maig de 2001

A UNA BELLA SARDANISTA

Quina força oculta dins de tu s'amaga?
Quin encís magnètic devers tu m'atrau?
Oh donzella fina de la veu manyaga,
de la galta fresca i el mirar suau!

No sé quina gràcia ton ésser estotja,
ni quina és l'aroma d'aqueix cos florit
que cada vegada que l'esguard et sotja
el cor se m'enjoia des del fons del pit.

I em plau de mirar-te quan ets dins la dansa,
gentil, somrient i encesa la faç,
amb l'àgil volar del teu peu que no es cansa
i el ritme pacífic del cos i del braç.

Que sembla, quan danses, que ets flor que es gronxola
moguda pel tènue bleixar de l'oreig
i és tanta la gràcia que en tu s'agombola
que apars fulla enduta pel gràcil punteig.

2 d'agost de 2001

LA FILLA DEL MARXANT

La filla del marxant
diuen que és la més bella,
no és la més bella, no,
d'altres n'hi ha més que ella.

La meva dolça amor
és molt gentil donzella,
és fresca com un ram
de roses en poncella.

La boca té un somrís
de flor quan s'esbadella,
i en cada galta hi duu
un pètal de rosella.

Si li mireu els ulls,
cada un sembla una estrella
que lluu en el seu mirar
amb llum sempre novella.

Si oíssi el seu cant
diríeu-la una ocella
i és el seu riure clar
remor de fontanella.

Hi són a cents i mils
les gràcies que agabella,
prop seu no hi ha per als ulls
cap altra meravella.

La filla del marxant
diuen que és la més bella.
La meva dolça amor
encara ho és més que ella.

20 de setembre de 2001

COM ETS DE BONICA

Ets dona fresca i gràcil
com les roses del jardí,
com les roses que es gronxolen
sota el bes de l'aire fi.
Ets esvelta com la palma
i lleugera com un bri
i tens la placidesa
del nostre bell mar llatí.
El teu cos és com la perla
de tan blanc i de tan fi,
les teves mans són d'assutzena
i les galtes de setí.
Els teus ulls dues estrelles
que no es cansen de lluir.
Ai, la llum del teu esguard
com fa els cors esbalair!
Oh, l'encís de les paraules
dels teus llavis de carmí,
esberlats per la rialla
com magrana a mig obrir!
Jo diria, bella dona,
diria sense mentir
que talment estiguessis feta
d'un somriure matutí,
d'una gota de rosada
i un ruixim de serení
i un xiquet de raig d'estrella
i un perfum de gessamí...
Jo diria que ets rosa
que cap vent no pot marcir.

27 d'octubre de 2001

CANTO A LA DONA

Canto a la dona que balla sardanes
i una flameta li encén l'esperit.
Canto a la bella que dins les rotllanes,
l'entusiasme li bull dins del pit.
Canto a la dona que porta reflectida
la serenor de la pensa en la faç,
que reposada en la dansa, o ardida,
fa una bellesa de cada compàs.
Canto a la dona que, més que dansaire,
sembla una artista de rítmic punteig
que sap fer gràcil el cos, amb un aire
gentil i lleu com un hàlit d'oreig.
Canto a la bella que va a les ballades
i el goig del cor li traspua pels ulls;
i la seva ànima, mar sense onades,
es mostra lliure d'enganys i aldarulls.

10 de febrer de 2002

SOBRE UN BES

Si jo tinc el teu amor,
què vull més?

Gentils, canten altres coses:
quimeres, albes, llorers.
Però per a mi, tot em són roses.

Perquè tu em somrius i em beses,
és aquest el meu florir;
que ets, del cel, una guspira
que m'encén tot el jardí.

I em fa glatir cada cosa
i cada rosa em fa fruir!

Si jo tinc el teu amor,
Què vull més?

Tu em somrius a les tristeses
amb un bes...
Què vull més?

18 de setembre de 2003

TANTS ANYS

De sobte ens hem trobat!
Han passat hores capgirades,
hores de planys,
d'enyor i tantes coses...

La teva serenor daurada,
el dolç encant.
L'ombra llunyana
del temps passat
al teu costat, amiga!

I ara ens hem trobat.
Feia tants anys
que no ens vèiem!
En feia tants!

27 de setembre de 2003

AMOR ETERN

Quina paraula seria prou bella?
quin pensament et diria prou bé
la intensitat de l'amor que agabella
l'ànima meva per a tu? Jo no ho sé.

No sé quin és el misteri que em mena
pels caminals del teu riure florit,
ni quina llum refulgent i serena
fa dia etern dins del meu esperit.

Jo no sé pas quina mà em conduïa
per portar-me submís vora teu.
Ai, que el meu cor prou bé que endevina
que aquest amor que jo et porto tan gran
és voluntat de persona divina
que ens lliga amb llaços que no es trencaran!

No els trencaran furioses tempestes
ni l'afollada embranzida del vent.
Damunt de totes les tràgiques restes
el nostre amor perviurà eternament.

6 de novembre de 2003

PENSAMENTS

Mirant la mar brava com crida
la fúria de l'onada que mai no té repòs,
el pensament s'esglaia veient el poc que soc.
Tan poca cosa que fins tinc por
de mi mateix, del que he de ser:
un xic de cendra el cos; i l'esperit, què?
Miro la vida, gaudeixo del món,
de les belleses que moltes són
i alçant la vista amb gran neguit
demano estança per al meu esperit
que el sento a dintre! No em cap al pit!
Quan sigui engruna, quan sigui què?
Quan l'altra vida ja m'hagi pres,
sols vull que guardin el meu record
els qui m'estimen dintre el seu cor.
Potser una dona que m'estimà,
potser un amic, potser un germà.
I mentre tinguin de mi un record
serà una mostra que no he mort.

Març de 1998

HORA DE L'AMOR SERÈ

Quina nit tan serena,
bella nit per estimar!
Cada estel és una ofrena
per l'aimada que vindrà.

Portarà clarors d'albada,
serenors a l'esperit
i serà música alada
cada mot per ella dit.

Nostres ànimes empeses
per idèntics sentiments
es faran mútues promeses,
bescanvi de pensaments.

I tu, nit, resta desclosa
sense mica de remor,
que el brogit és una nosa
en les pràctiques d'amor.

Però vetlla el nostre idil·li
dins l'hora dolça i suau,
car el cor és un navili
i l'amor és un mar brau.

Agost de 2000

NOIES SARDANISTES

Noies sardanistes,
senzilles i belles,
sou com les estrelles
de sota el cel blau.

Sou com les onades
del mar en bonança
quan treneu la dansa
amb ritme suau.

Abril de 2001

PETITA DONZELLA

Oh donzella diminuta
que et deleixes per ser gran
i voldries ser enduta
per l'amor d'algun galant!

T'ho vull dir amb gentil paraula:
de ta figura l'encís
i dels teus llavis de fraula
la dolçor del gai somrís.

Donat curs a la lloança,
diré el ritme graciós
d'aquest pas suau de dansa
que li dones al teu cos.

I diré, gràcil donzella,
la llum dels teus ulls fulgents
que tenen la meravella
de dir-me els teus pensaments.

Sense data

UNA ROSA AL BELL FLORIR

Per cantar-te, donzelleta,
no trobo el començament
i és que no soc prou poeta
per lloar tes gràcies cent.

Colliré un brot de la gràcia
que et floreix al volt del cos.
Del teu cos, florida acàcia,
les gràcies en són flors.

Prendré un bri del teu somriure
i una almosta del parlar
i un esqueix del goig de viure
l'edat de saltar i cantar.

I afegiré unes gotes
de llum de mirar tranquil
i d'aqueixes coses totes
en faré un pom ben gentil

el qual lligaré amb la trena
dels teus cabells, fils d'aram,
que sembla damunt l'esquena
com un ocell sobre el camp.

Donant curs a la lloança,
diré el ritme graciós
del teu pas suau de dansa
que li dones al teu cos.

I diré, gràcil donzella,
la llum dels teus ulls fulgents,
que tenen la meravella
de dir-ne els teus pensaments.

Sense data

LA NINA DELS ULLS LLUENTS

La nina dels ulls llunts
té un mirar que m'enamora,
cada ull seu és una mora
abrillantada pel rou.

La nina dels ulls llunts
és adolescent encara
però el seu cos ja declara
la dona que al seu fons es mou.

La nina dels ulls llunts
té la galta rosa encesa
i amb escaient gentilesa
mena el ritme del seu cos.

La nina dels ulls llunts
té una veu dringant i fina,
talment l'aigua cristal·lina
quan s'esmuny entre les flors.

La nina dels ulls llunts
quan riu diries que canta
i un hom oint-la s'encanta
com si oís un violí.

La nina dels ulls llunts
és la més gaia poncella
que ufanosa s'esbadella
entre el verger femení.

Sense data

**UN PETÓ A LA LLUM
DE LES FOGUERES**

Una nit plena de joia,
és la nit de Sant Joan,
tant el jove com la noia
amb amor es van mirant.

A la llum de les fogueres,
quan arriba mitjanit
les mirades són certes,
penetren dins l'esperit.

I la cara és enrogida
mentre bat molt fort el cor,
dona llum i dona vida
a la festa de l'amor.

La fadrina a cau d'orella
sent paraules de l'aimat
quan de sa galta vermella
un petó li ha estat robat.

Sense data

TEMPS I FESTES

TARDOR

La terra,
sàvia dansarina de l'univers,
gira, volta i avança
al compàs de quatre temps.
És temps de tardor.
Acabada la bonança
arriba el temps de reflexió.
Temps per a la collita de la vinya,
temps de calma i serenor.
Temps per retrobar-nos
vora el foc
amb caliu de germanor.
Tancant portes i finestres
per guardar l'escalfor.
Sortir a passejar
sota el cel emboirat
pels camins de fulles seques
i olorant aquella flaire
de pluja i humitat.
Gaudir dels colors groguencs
i rojos ataronjats.
I del to ponent de mitja tarda
d'un sol endormiscat.
Però temps és temps
i quan en braços de l'hivern
la tardor morirà,
la màgia de la vida
d'aquesta mort
una nova primavera
farà ressuscitar.

26 de febrer de 1992

RAÏMS I ESTELS

Damunt la vinya la nit és estesa,
el cel sembla una altra vinya igual.
Ací els raïms tenen la fulgidesa
que tenen les estrelles allà dalt.

S'omplen les vinyes d'aromes i cants,
car som al temps en què es fan les veremes
i s'amunteguen els raïms brillants
com un tresor de valuoses gemmes.

I si un gotim veig que em fa denteta
plau-me trencar-lo amb la punta dels dits
i assaborir la dolçor fina i neta
d'uns quants granets ben daurats i exquisits.

25 d'octubre de 1997

FESTA DE LA PRIMAVERA

Potser el mot més adequat
és «Festa de la Simpatia».
A tots molt ens ha agradat
tot aquest doll d'alegria
que les infermeres han organitzat.
L'anunci fou una sorpresa
i ben bé així ha estat:
descobrir-les sota disfressa
enmig d'un ambient mogut.
No cal pas enumerar-les,
totes saltant i ballant.
Només calia mirar-les
i escoltar el seu bonic cant
per sentir el munt d'amor
que per a tots estaven vessant.
Semblava un carnaval
de molta llum i color.
Totes saltaven ben alt,
animades i amb humor.
També els malalts ho acusaven,
semblaven uns anys més joves,
fins l'àvia de cent dos anys
feu sentir la seva veu
que ens venia a dir a tots
que havia viscut en tres segles
i encara estava dempeus.
No cal dir que els assistents
anaven seguint el ritme,
recordant potser altres temps,
temps que ens feu ballar La Trinca.

La festa estava animada
i, sense trencar l'encant,
va arribar la xocolatada
i la coca al seu davant.
No cal dir que es demostrà
que hi ha residents amb mancances,
però a l'hora de menjar
tots feien el seu paper.
Puc dir per experiència
que més d'un hagué de córrer,
encara que això és un eufemisme.
Dit ben clar, s'hagué de socórrer!
Tots sabem que hi ha un cert lloc
que va ser molt visitat.
La *tuna* tancà la festa
amb la seva mestria.
Són nois que la saben llarga
els vessa la simpatia.
I així acabo dient...
que fórem molt feliços! Amén!

25 de juny de 2000

PRIMAVERA

Són tan verds i plens de margarides
aquests prats nevats de l'hivern
que sembla mentida
com el miracle de la vida
cada any arriba
tan puntual en el temps.

Primavera estimada,
nina mimada,
desitjada per tothom.
Cada any ens portes
la càlida abraçada
que ja de temps enyoràvem
dins dels nostres cors.

I tot de nou s'estrena!
Tot torna a començar!
Perquè la vida
és un seguit de primaveres
que neixen i moren
sense principi ni final.

27 de juliol de 2000

ESTIU

Plenitud de la vida
que s'esbotza
i es dona als fruits
que de les branques pengen
madurant per la calor.

Branques curulles de fulles,
ombres desitjades
per apaivagar l'escalfor
del sol que roent clivella
amb ses besades de flor.

Aigua de mar temperada,
platges de garbuix,
infants jugant a peu d'onada
i els cossos brunyint-se nus.

Nits d'estiu, d'estels i lluna
il·luminant la foscor
dels pobles que celebren
amb correfocs i bullangues
les diades de Festa Major.

25 de juliol de 2000

SETEMBRE

Que deixes enrere
aquell cel esteranyinant
per la calor de l'agost
i tornes l'aire respirable
portant el missatge
que s'acosta la tardor.
Cel de setembre
de blau intens.
I aquí i allà,
pinzellades
de blanques nuvolades
que venen i van
i un sol brillant
que tot jugant
a cuit i amagar
ens clou l'ullet
per darrera un nuvolet.
Setembre que tornes els nens a l'escola
i portes calma a les llars.
Deixes la platja sola
amb una tronada i quatre llamps.
I la tarda perfumada
amb olor de terra mullada
que tan bo fa de respirar.
Oh, setembre, tot ho fas lluir
i deixes la teva empremta
amb els raïms per collir!
Promesa de fer bon vi
que més tard serà el cava.

14 d'agost de 2000

PLUJA D'ABRIL

Pluja fina cristal·lina,
flor de núvol, llum d'abril.
Damunt l'herba maragdina,
cau diàfana, subtil...

Cau del cel sense malícia
amb un ritme de cançó,
suau com una carícia,
dolça com les d'infantó.

Com un nin que viu i salta,
ella salta i viu talment
i si em mulla un xic la galta
jo li'n sento agraïment.

S'esllavissa per les branques
i es detura sobre els brins,
besa el pit de les flors blanques
i s'escampa cor endins.

I les flors estan joioses
de rebre la seva llum
i es desclouen amoroses
entre desmais de perfum.

24 d'agost de 2000

DE NADAL A LA TAULA

Enrenou d'olles i cassoles
que avui és un dia principal
i les mestresses de cases catalanes
s'afanyen per celebrar bé el Nadal.
Que no falti a l'olla la pilota,
la col i els cigronets.
Una bona botifarra,
la gallina, la vedella,
el morro, l'orella
i, sobretot, els galets!
I quan a mig matí
tota la casa s'omple
de flaire d'escudella
i els vidres de la cuina
queden ben entelats,
tot l'ambient ja s'impregna
d'una gran festivitat.
L'escudella no és un brou qualsevol.
L'escudella és una poció màgica
de fraternitat, comprensió i amor.
I ja asseguts a la taula,
gaudint del seu exquisit sabor,
l'escudella i la carn d'olla
entren per la gola
però es fiquen al cor.
Brindo, doncs, per l'escudella
aixecant el cullerot
i us desitjo bones festes
i un proper i millor any nou!

20 de desembre de 2000

NIT DE SANT JOAN

La ciutat brunz d'alegria,
és la nit de Sant Joan.
El cel es va colorant
com les galtes d'una aimia.

La gent menuda s'engresca
entorn dels focs abrandats,
als portals esbalandrats
els veïns prenen la fresca.

Nit de coques ensucrades
amb cireres i pinyons,
arreu colles de minyons
i noies enriolades.

Noies núvies que rumbegen
amb les flors damunt llurs pits
i fadrins que amb mots florits
les enronden i festegen.

Cada faç té un bri de joia,
cada esguard una claror
i una flameta d'amor
crema al cor de cada noia.

Sant Joan, nit de miracles
i d'herbes medicinals
que guareixen tots els mals.
Nit de misteris i oracles.

Aquesta nit les donzelles
que somien un marit,
al punt de la mitja nit,
pròdiga de meravelles,

per la virtut d'alguna herba
acabada de collir
escorcollen el destí
que Cupido els reserva.

10 de desembre de 2001

SARDANES VORA LA MAR

Prop la platja, vora el mar
dins la nit suau callada,
la terra llança al vent
les notes d'una sardana

que s'enlairen cel amunt
i s'escampen per la platja
com un murmuri difús
sobre la mar en calma.

Sota el fanal lluminós
de l'alta lluna argentada
grans i xics, joves i vells,
amarats de dolçor l'ànima,
dansen tots devotament
la més bella de les danses.

I allà endins de la mar,
per les illes solitàries,
al compàs harmoniós
d'una música d'onades,
sortint de dins llurs palaus
les sirenes també dansen.

2 de Novembre de 2003

NADAL 2003

Nadal, oh Nadal,
sempre nou, sempre igual!
Sotragueja els nostres cors
a veure si oïm els plors
de l'Infant petit, petit,
i ens desvetlla l'esperit
que tenim endormiscat,
indolent, anquilosat.

Oh, nit santa de Nadal
plena de llum divinal!
Fem que l'esguard del Nadó
ens empleni de claror,
que ens abranti com un foc
que no minvi gens ni poc
i sigui la nostra fe
pura com un cel serè.

Novembre de 2003

L'AURORA

Alegria! que ja apunta el dia
i l'aurora avança pels camins d'orient!
La terra prendrà nova vida
tan bon punt s'aixequi el sol resplendent.

Saluden el nou jorn que ara arriba
rossinyols que canten, pinsans i passerells.
El matí és un doll de melodies
per les grans cantades que fan els ocells.

Saludem-lo així també nosaltres,
rebem-lo optimistes amb alegres cants.
Que el nou dia ens porti vida plena,
pau, amor i joia a petits i grans.

1998

La família de Capellades de l'Albert, amb els pares, germà i germanes més grans; i ell, el més petit.

La família completa: l'Albert, la Teresa i els seus dos fills, Albert i Jaume.

Foto de l'equip de futbol dels Hostalets de Pierola dels anys 40, l'Albert a la segona fila és el més alt

L'Albert amb la «Teresina», quan encara eren promesos, retratats en les obres de la torre del Sr. Godó, una de les primeres del «Carrer Amunt»

A dalt del carro on, juntament amb l'Albert, hi podem veure el seu fill Jaume i unes parentes, que van cap a l'estació del tren

Un dels tractors que, després del carro i el cavall, van ser d'ajut a l'Albert per conrear les vinyes

L'Albert i esposa Teresa (Teresina per a molts amics) ben contents en un dinar

L'Albert Galofré, director, i els d'actors i actrius saludant al final d'una representació teatral de la companya Talia

PROSA

COSES DEL POBLE

RECORD D'UNA TROBADA. A LES NOIES DELS ANYS JOVES

No se sap com, potser una fada juganera feia temps que furgava en el nostre cor i motivà que unes dones manifestessin el desig de fer una trobada de les noies que cap als anys quaranta i cinquanta alegraven els carrers del nostre poble. Moltes d'elles viuen fora, ja que el destí és capaç d'orientar la nostre vida cap a llocs insospitats. La tasca no fou fàcil: cercar adreces, telèfons... tot era poc per tal de reunir-nos i poder abraçar aquelles amigues perdudes en el temps però presents en el nostre cor.

Han transcorregut molts anys! Aquest retrobament ens ha fet reviure la nostra joventut, aquells anys de penúria en tots els ordres, però mai mancats d'il·lusions.

S'han fet realitat els nostres somnis? Deixem-ho en un interrogant, però viem-ne els resultats: unes casades o solteres. La sembrada ha sigut bona i la collita millor. Al benestar que avui gaudim, totes hi heu col·laborat amb treball i administració, i un munt de fills i nets que són l'orgull de la família. Diu la dita «Darrera un gran home hi ha una gran dona». Jo rectifico!: «Un gran home va de bracet amb una gran dona».

Dones aquí reunides! Avui hem estret llaços d'amistat. El record dels temps passats no ha d'ésser motiu per lamentar-nos, ans al contrari, que la vida que ens manca viure no sigui òrfena d'il·lusions, esperances i projectes, ja que el mateix dia que es perden aquests, comença la vellesa.

28 de setembre de 1997

RECORDANT EL PASSAT

No ha estat pas molt difícil furgar en els meus records i reviure aquells anys de la postguerra, anys molt penosos amb privacions de tot ordre. Recordo molt bé aquelles noies gentils que embellien el poble. Noies senzilles de mirada clara i permanent somrís. Eren temps d'austeritat, de lluita per sobreviure. Moltes hores de treball a la fàbrica i, si calia, ajudes al camp. No obstant això, no foren mai noies tristes, al contrari, sabien divertir-se amb el no-res, com era l'anada a l'estació a veure el tren: aparellades o no, era la visita de molts diumenges; excursions a Montserrat a peu o amb colles de jovent; en el seu dia, Caramelles; un grup molt nodrit de teatre de bona qualitat; aquells balls al carrer amb un vell manubri; assistència massiva al camp de futbol; i per la Festa Major, l'ofici solemne amb orquestra i cantat pel cor de la Parròquia. S'esperava l'esdeveniment amb deliri, era festa i es participava en tot. Les més afortunades estrenaven un vestit, elegant però senzill. Les mares, fent un gran esforç, volien que la seva filla fos la més gentil. Tot era més transparent i natural. Molt lluny eren les paraules SIDA, DROGUES, PORROS, que tant mal fan a certa joventut. D'aquella dècada dels anys quaranta als cinquanta en sorgiren aquelles dones que avui s'han retrobat, valentes, lluitadores; han estat en bona part protagonistes del benestar de què gaudim.

Avui celebrem aquesta trobada de germanor, potser hi haurà llàgrimes d'alegria al retrobar velles amigues. Que siguin, però, abraçades que us donin força per afrontar la tercera etapa de la vida. Els vostres rostres no seran tan resplendents com eren, però quina serenor més gratificant al trobar-se amb les mans plenes d'amor de la família i éssers estimats!

Sense data

CLOENDA

Només ens cal donar les gràcies a totes les que heu assistit a la trobada, especialment a les vingudes de pobles i ciutats de lluny. Tot va començar amb una petita llavor que neix, creix i es fa gran. El que havia estat l'ideal de reunir-se d'unes quantes amigues, ja ho veieu! Quaranta-quatre vingudes d'on sigui! Ens hem abraçat, hem recordat vells temps i ho hem celebrat de veritat, que avui el poble s'ha engalanat amb la vostra presència i feia goig de debò. És cert el que diu la dita: «allà on n'hi ha, sempre n'hi queda». Visquin les dones dels anys quaranta i que per molts anys!

28 de setembre de 1997

UNA INAUGURACIÓ D'EXCEPCIÓ

Dels esdeveniments de la passada Festa Major, cal posar de relleu la recent remodelació de la sala d'actes de l'Ajuntament del poble. Amb bon criteri, aquest afer fou encarregat a l'artista local Jaume Esteve Vidal, que es responsabilitzà totalment del disseny i embelliment d'aquesta sala, que passarà a la posteritat com a obra artística important. Han col·laborat el senyor Pere Pons i el seu fill, fusters, i el senyor Joan Sanpere, serraller, mestres d'ofici i excel·lents realitzadors.

Crec que tot el poble, i més, han visitat l'obra acabada i les coincidències han estat de sincera lloança per la pulcritud i simbolisme del treball realitzat. Un gran mural, d'uns tres metres de llargada per un i mig d'alçada, embelleix la paret de la dreta; el més profà se sent sotraguejat per l'impacte d'un mural d'aquestes dimensions, on les tres arts -dibuix, escultura i pintura- van juntes per a un gaudi extraordinari.

A més d'una bellesa poc corrent, cal remarcar el simbolisme que el senyor Esteve hi ha expressat. A l'esquerra, hi veiem un antic hostal amb persones i estris del segle passat; per les portes obertes es veu un típic carro i carreter fent repòs a l'hostal. Segons la història del poble, el nom d'Hostalets ve d'uns petits hostals existents a l'indret on avui hi ha el poble i que eren al camí i per al repòs dels viatgers de la ruta Barcelona - Igualada. Amb el pas del temps el poble inicial, que era a Pierola, anà creixent entorn als hostals, i minvà a Pierola. I es produí el canvi d'església, d'Ajuntament i de veïns. Dels «petits hostals» esdevingué el nom dels Hostalets. Al centre del mural s'hi endevina l'escut del poble amb les claus i la tiara de Sant Pere, patró, envoltat per gran nombre de circumferències de diferents tonalitats que simbolitzen els diferents ajuntaments, volent donar a entendre amb el colorit els molt bons i els menys bons, que de tot hi ha hagut. A la dreta, i amb les primeres clarors del dia, el despertar dels Hostalets d'avui, una imatge del poble amb els llums encesos a les finestres que simbolitzen un poble treballador, les teulades amb les antenes de televisió i, a primer terme, carrers, fanals moderns i zones verdes; tot un símbol de progrés i plena expansió.

Descrit el mural, cal parlar del revestiment amb fusta noble de les parets i el sostre, amb bigues simulades que donen un marc adient a l'estança; quatre aplics de llum de ferro forjat a les parets restants donen un senyoriu, a la vegada sobri i significatiu, ja que cada aplic ens mostra, amb dibuixos molt ben aconseguits, els productes agrícoles més rellevants de la casa: raïm, oli, blat i fruita. He procurat descriure fidelment tot el que els meus ulls han copsat i segur que m'he quedat curt.

Vull finalitzar parlant del senyor Jaume Esteve i Vidal, conegut de molts, ja que durant temps col·laborà a *La veu de l'Anoia*. Ninotaire que amb els seus dibuixos omplia la secció «Petita Anoia». El Jaume, tot ell força artística i sensibilitat, ens ha deixat una gran obra per a la posteritat. Ell és paleta d'ofici i al finalitzar la jornada, el seu taller privat és testimoni del seu treball artístic. Allà vessa a mans plenes els sentiments que brollen del seu pit i ho plasma en realitats. Són moltes les obres que ha creat. Els afortunats posseïdors, entre ells hi soc jo, ens sentim orgullosos de tenir a casa nostra una mostra de la seva tasca i inspiració. Amic Jaume, que per molts anys puguis fer obsequi dels teus treballs.

Una altra Festa Major transcorreguda amb molta assistència, bon temps (tot va ésser a l'aire lliure), programació excel·lent per a tots els gustos i, per a major gaudi, tots els espectacles gratuïts. L'Ajuntament s'ha fet càrrec de les despeses, que vol dir que proporcionalment hem pagat tots. L'exposició que es podia visitar al Casal ha sigut molt concorreguda, comentada i celebrada; els anys de vida associativa, mostrats amb fotografies i documents ja històrics, han fet palesa la importància de l'associacionisme ara i sempre. L'exposició mironiana ens ha donat a conèixer la gran obra d'aquest famós artista, exposició itinerant que recomanem.

Agost de 1993

NIT DE REIS

Com cada any, també als Hostalets arribaren S.S.M.M. els Reis. Gran nombre de persones, petits i grans, es concentraren davant de l'Església on els il·lustres personatges feren l'arribada i l'adoració al pessebre vivent, tot envoltat d'emoció de nens i pares; els xics esperant el munt d'obsequis i els pares recordant temps passats quan altres Reis, molt menys generosos, havien omplert d'il·lusió les seves ments. La diada es manté, hi ha molts interessos que volen que així sigui, no oblidem la tradició que ens parla d'aquells tres Mags d'Orient que guiats per una lluminosa estrella arribaren al lloc on nasqué el Messies, l'adoraren i l'obsequiaren, i aquest fou el principi que s'ha perpetuat any rere any fins als nostres dies. Els Reis d'enguany es desplaçaren al Casal on el Sr. Alcalde els donà la benvinguda i els personatges pogueren conversar amb els nens i nenes davant l'alegria de tots.

Sense data

SARDANES A LA PLAÇA

Dedicat a tots els entusiastes balladors.

Als Hostalets sempre s'agraeix l'anunci d' «A la plaça fan sardanes». L'assistència és assegurada i per a tots és un regal. *La Placeta* és el lloc idoni, voltada d'arbres i seients per als de més edat; a l'aire lliure, si el temps ho permet, és clar. El matí ha ajudat i s'ha complert la dita del poble que avança donant-se les mans, i és així en tots els sentits, car als Hostalets hi ha una vida creixent, palpable en totes les activitats. Quant a la sardana, ja ho va dir en Maragall: «La sardana és la dansa més bella / de totes les danses que es fan i es desfan». Recordo una poesia trobada en un full de calendari, es titulava *Els Sants Catalans* i els versos finals deien: «On es balla la sardana / hi ha la més serena pau». Tinc llunyà record de l'any quaranta-cinc al servei militar a l'Àfrica quan passejant per la rambla d'allà amb un grup de catalans, a través de la ràdio, ens arribà el so d'una sardana. Tots sense excepció l'escoltàrem fins al final; molt emocionats i amb els ulls humits, llançàrem al vent el crit de «Visca Catalunya!». I a córrer, és clar, perquè per parlar en català, aleshores havíem rebut més d'una clatellada.

Acabo aquest escrit dient que la trobada fou un èxit total. Cal agrair a l'Agrupació Sardanista i al regidor de cultura Sr. Sanpere aquesta iniciativa tan plaent.

Sense data

L'ESCOLA A TRAVÉS DEL TEMPS

Els assistents a la conferència que tingué lloc divendres dia vuit a la sala del Casal, tinguérem el goig de sentir les interessants versions sobre l'evolució de l'ensenyament al llarg de la història, especialment a Catalunya, durant la República, el franquisme i fins a l'actualitat.

El senyor Josep Llopart feu la presentació dels tres conferencians. En primer lloc en Josep Montserrat, veí del poble i de molt bon record, que amb preparació ens feu un resum de com era l'ensenyament a les escoles catalanes als anys trenta durant la República i la Guerra del 36. Amb la claredat de les seves idees ens palesà aquelles situacions en què les turbulències polítiques deixaren l'ensenyament mancat de tot, una situació molt caòtica que pagaren els escolars.

A continuació, el senyor Paco Ramon, coordinador del Centre de Recursos Pedagògics de l'Anoia, prengué la paraula i ens parlà de l'època franquista; la poca preparació dels mestres, l'ensenyament tan mínim per als alumnes, tot supervisat pel Nacional Catolicisme. Amb limitacions en tots els ordres: a les escoles mancances de tot, i els mestres amb sous de riure; d'aquí ve la frase famosa de «passar més gana que un mestre d'escola». No cal dir que els alumnes ho pagaren molt car. Parlà de tota classe de temes, molt vius, que ens feu reviure la dissort d'aquells temps amb molta claredat.

La senyora Marta Casas, directora de l'escola local, ens situà en el moment actual. Fa anys que és entre nosaltres i feu un balanç d'uns anys enrere bastant limitats, la lluita per anar progressant, fins a l'actualitat que un es pot dedicar a la plena formació de l'alumnat, amb més assignatures i més complertes, menys alumnes per classe i ajudes per a classes especials.

Es donà fi amb forts aplaudiments i els conferencians foren obsequiats amb presents de record.

Sense data

PAGESIA I CAMP

LES VEREMES JA NO COMENCEN AL SETEMBRE

Anys enrere aquesta afirmació hauria tingut nomenament de bogeria. De sempre, fins al setembre no es collien els raïms; i quan es feia vi alguns propietaris no donaven permís d'entrar raïms fins per la Mercè (això havia portat problemes ja que hi havia varietats que es podrien amb el consegüent perjudici).

En aquell temps a cada casa es feia vi i l'olor del most a les entrades s'escampava per tot el poble. Majorment Els Hostalets sempre ha estat un poble agrícola i encara que avui hi ha alguna indústria, les vinyes de l'entorn segueixen predominant. El canvi ha estat en el nombre de pagesos: podem assegurar que no són més de cinc o sis famílies les que es dediquen al conreu de la terra. Aquest fet no vol dir trossos perduts, sinó que la terra es cultiva tota i segurament la producció és més gran que anys enrere. La mecanització supleix amb escreix la manca de braços, la gent gran s'ha anat retirant i les terres són treballades per aquests homes joves valents, amb veritable vocació de pagès.

Abans el camperol era sinònim de persona curta de mires, però avui s'ha de ser molt emprenedor per cultivar moltes hectàrees de terra, adequar les plantacions per poder-hi passar tot tipus de maquinària, ja que predominen els ceps emparrats per facilitar el pas de les màquines de collir. Aquestes màquines, en una hora, fan la feina de quaranta homes, tot en previsió de la manca de collidors; tasca que avui duen a terme gent forana, vinguts d'on sigui.

Les explotacions massives de vinya han sobreviscut mercès a les grans indústries del cava que amb la compra de raïm de forma ascendent fan que als cultivadors els surtin els números.

Al pagès li ha calgut seleccionar les classes de raïm plantades d'acord amb la demanda del moment. Actualment s'aconsella plantar varietat de raïm negre, varietat poc consumida a nivell domèstic. És natural, doncs, que les cases del cava controlin el moment de collir amb graduacions pe-

riòdiques fins al moment òptim que necessiten. Per això, tant l'any passat comenguany, degut a la forta calor de l'estiu, el fruit ha madurat més aviat i l'han fet collir abans. Aquest, doncs, és el motiu de veremar a l'agost.

2 d'octubre de 1998

LES VEREMES — SOM A L'ANY 2001

Als que som grans i vivim de records, no ens és gaire difícil fer memòria i reviure aquells anys cinquanta amb l'arribada de la collita del raïm. Generalitzant, es pot dir que gairebé tots els pagesos elaboràvem el vi a casa: a l'entrada de la casa els cups, un home xafant els raïms (més tard una màquina) i tot el procés de vinificació al celler propi; també alguns cellers cooperatius tenien aquesta missió.

Tota la recollida del raïm era manual, a força d'homes. Això comportava un trasbals per a la família: gent de fora per ajudar a la recollecció amb els problemes consegüents d'allotjament i d'alimentació; el transport amb carros a la vinya, més tard amb tractors; el fet de collir, però, purament manual. L'arribada de les cases del cava i la compra dels raïms ja fou un pas endavant. A poc a poc s'anà deixant l'elaboració del vi i s'anà venent el raïm per fer xampany. Això representà una millora, encara que el collir seguia sent manual, cosa que encara avui es dona en ceps que no siguin emparrats. En aquell temps ningú podia pensar que, amb els anys, hi hauria màquines que collirien el fruit, doncs així és. Con s'ha anat transformant l'agricultura! El que podríem dir-ne pagès petit, que malviava amb quinze o vint mil ceps, no ha tingut vida i ha plegat. Els fills cap a la indústria, i endavant. El procés fou imparabile i avui resten al poble cinc o sis pagesos valents que cultiven milers de ceps; amb eines per a tot remouen cel i terra, i és l'única manera se subsistir.

Tot l'escrit em dona peu a posar un exemple molt real. Un amic de Piera, en Pau Mora, és la mostra més vertadera. Una breu biografia: a casa seva tenien unes vaques i unes terres; les dones passaven la llet a molts clients; en Pau, home d'iniciatives pràctiques i amb el consegüent disgust de l'entorn familiar, es tragué les vaques i en principi semblava tots els camps al seu abast; damunt del seu tractor no parava de remenar la terra; va fer molt bones collites i va vendre bé el gra collit. Amb molta visió de futur, alternava el sembrat amb els ceps i així acabà dedicant-se, al final, només a la vinya. Actualment cuida uns dos cents mil ceps. És una mostra

del bon pagès català, intel·ligent, treballador, molt honrat i cordial amb tot-hom. Ja fa anys que té l'ajut del seu fill Pau, que estima la terra que treballa amb tant o més amor que el seu pare. Aquest estiu vaig tenir l'honor de fer una visita a les seves terres. Ell mateix m'hi va portar, donada la meua invalidesa. Les terres eren jardins, cuidades al màxim; tot ceps emparrats, espais per a tot arreu; ja el munt dels raïms eren presagi de bona collita. Hi ha bones terres, però els pagesos fan que ho siguin més, amb anàlisis de tot per corregir mancances; inclús l'adob, que hi és molt abundós, és degudament reforçat amb el més convenient per a la terra.

Enguany en Pau Mora ha estrenat màquina de collir ja que, amb l'enrenou que té, ha cregut necessari aquest fet. Cal tenir present que la *collitadora* en un dia fa la feina de seixanta homes. El Pau jove ho fa tot sol. Una vegada més, el Pau pare em vingué a cercar a casa perquè veiés el gran miracle: la màquina ho fa tot. Un sistema de bastons elàstics vibratoris esgranen els fruits que van a parar als dipòsits que, al cap de la passada, aboquen al remolc. No cal dir que per mi fou una gran satisfacció constatar l'avenç de la verema de l'any 2001. Gràcies Pau, els amics són per a les ocasions.

2001

*EL PI DE LES TRES BRANQUES**EL PI DE FORMENTOR*

Títols com aquests i molts d'altres que podríem citar, encapçalen sengles poesies inspirades per la serenor i majestuositat dels pins. La seva vida és llarguíssima i precedeix moltes generacions. És la història feta arbre que des dels cims de les muntanyes esguarda la transformació dels pobles que van creixent; de la gent que moltes vegades, i sense cap sentiment ecològic, arrenquen arbres, els mateixos pins i boscos, tot en nom d'un progrés molt discutible que no veiem clar on ens portarà. Ningú pot ignorar el gran i imprescindible servei que constantment fan els nostres boscos enviant-nos l'oxigen més pur per als nostres pulmons. A prop d'un bosc tots diem «quin aire més sa!». I és veritat, l'olor del pi barrejat amb les altres varietats d'arbres i plantes del sotabosc és una de les olors més agradables i sanes per al nostre cos i esperit.

Us heu assegut mai sota els pins llegint un llibre o senzillament escoltant? Feu-ho, la sensibilitat se'ns afina i ens fa gaudir d'una pau i benestar poc corrents; el nostre olfacte s'enriqueix, la nostra oïda també amb els misteriosos sorolls que fan els molts i variats animals que són els companys inseparables dels pins. Sembla que el temps es deturi, tot és tranquil·litat: aquell conill entremaliat que aixeca el cap i t'esguarda encuriós o la guineu que detura la seva cursa i sembla que vulgui assegurar-se que no ets un perill per a ella, i amb la seva mirada agraïda sembla dir-te, «Adéu!». Fins i tot aquell feréstec senglar, si s'escau passar, s'aparta prudent en no veure's atacat, com no volent pas ferir els teus sentits a flor de pell.

Estem tan a prop de la creadora naturalesa! Per què? Com va sorgir el primer pi? Dels pinyons, i els pinyons, no els fa el pi? És la paradoxa de l'ou i la gallina. Estimem els pins i els boscos i agraïm tot el que generosament ens donen: l'oxigen; la fusta en altres temps, bigues per sostenir les nostres cases; el vent que s'omple d'olors acaronant els boscos. No

oblidem els bolets que tan enriquidors són per a la gastronomia, com ho és també la caça en les diferents varietats i que viu sota els pins.

Per donar fi al meu relat, un fet anecdòtic. Fa uns quaranta anys vaig tenir ocasió de visitar el poble d'Ullastrell, situat al cim d'una muntanya. Era en aquell temps agrícola completament. Cultivaven unes terres de vinya que, donat el seu pendent, treballaven normalment amb feines molt costoses i feixugues.

Un pagès del poble em va comentar: «són terres robades al bosc!». Actualment, i per efectes de la no rendibilitat, el bosc ha recuperat aquells terrenys; tot és ple de pins i alzines; ningú n'ha plantat cap, els animals amics dels pins són els encarregats d'anar plantant i engrandint el seu territori. Es fa justícia! També aquí, al nostre poble, va ocórrer un fet semblant. Ja són moltes les terres de vinya i avellanes, esdevingudes bosc. Donem gràcies a aquest procés meravellós de plantació espontània, mercès al qual els pins s'acostaran cada vegada més al nucli urbà que és sinònim d'aire més sa.

Sense data

CONSIDERACIONS SOBRE EL VI

Quin vi hem de comprar per servir-lo a taula i no decebre els convidats?

L'oferta és molt gran i més encara ho serà quan vagin arribant als mercats i restaurants els bons vins de la Comunitat Europea. Als tradicionals Rioja, Valdepeñas, Jerez, Jumilla, Priorat, Alella i Penedès, que ens són més familiars, s'hi hauran d'afegir els francesos Borgonya i Bordeus, els italians del most amb ampolles de dos litres Chianti i Orvieto, els alemanys Baden i Wütemberg, els del Mosella, del Rin i de l'Ahr i, per què no? Els menys coneguts però no inferiors de Xile i Argentina, i els no menyspreables d' Austràlia i Califòrnia, sense oblidar els del Marroc i Algèria, els dels països balcànics i de Sudàfrica.

No és cap deshonor que la major part de persones no sapiguem distingir l'origen de cada vi; no obstant això, sí que serien convenients uns coneixements bàsics. Aquesta inquietud ja es manifesta en l'augment de participants en els seminaris, jornades enològiques i festes del vi.

No obstant això, un bon consell: segueixi sent un amant del vi, bon amic, amb amor i comprensió envers ell i que sigui sempre company inseparable de la bona taula.

Totes les grans cases elaboradores del bon vi tenen al seu servei una persona que té el privilegi de tastar els diferents vins que arribaran a compondre tal o tal marca. Aquesta qualitat és molt escassa i importantíssima per donar el buquet i sabor desitjats.

És possible que tots alguna vegada hagin vist els tastavins amb la copa a la mà, olorant i bevent. Pocs, però, saben que aquesta mena de ritual requereix unes condicions ben precises.

L'aula de degustació ha d'ésser lluminosa i lliure de cap mena d'olor. La temperatura del vi a tastar és també molt important. Els vins blancs han d'estar entre els 12° i 14°, i els negres de 20° a 22°. La copa de prova

ha d'ésser incolora, de parets primes i més estreta per la part superior per retenir l'aroma quant més temps possible.

Els criteris amb què es valora un vi són: el color, la claredat, l'olor i el gust. Per apreciar-los es necessiten uns sentits molt desenvolupats i molta pràctica. L'especialista ha establert un ritus que es realitza de la següent faísó:

MIRAR:

S'agafa la copa pel peu i es posa a contrallum per examinar el color i la claredat. Es mou la copa amb lleugeres oscil·lacions. El vi fa una rotació i allibera les matèries aromàtiques.

OLORAR:

S'acosta la copa al nas i s'olora a poc a poc diverses vegades seguides per aconseguir que un major nombre de matèries aromàtiques entrin a la zona de l'olfacte.

DEGUSTAR:

Seguidament es pren un glop de vi a la boca que no s'empassa sinó que amb la llengua es distribueix per tota la cavitat; cosa important perquè les papil·les gustatives són òrgans situats al voltant de la llengua i trameten el gust. Després s'empassa o s'escup.

L'oratòria sobre el vi és molt florida en boca dels experts: floral, delicat, aromàtic, noble, afruitat, pesat, intens, petit, pobre, xato, suau, tendre, vigorós, ple, robust, elegant, sec, aspre, amb cos i harmònic, entre d'altres.

Que aquest escrit serveixi per ampliar els nostres coneixements sobre el vi, fruit de la nostra terra i element important per a l'economia del món agrícola català.

Sense data

UNA TROBADA MOLT PROFITOSA

Va tenir lloc el dia 8 de desembre, una conferència a la llotja del Casal Català a càrrec del Sr. Jordi Peix Massip, assessor del Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya.

Ens cal felicitar el Sr. Peix per la seva gran facilitat de paraula i coneixements sobre el món de la pagesia, ja que molt encertadament va anar exposant el tema en el transcurs de dues hores. Es pot ben dir que tot el parlament va ésser expressat amb profunditat i al nivell dels oients.

Com a exemple: l'any 1950 hi havia en el cens agrícola tres-cents cinquanta mil pagesos a Catalunya, actualment en són vuitanta mil, descens motivat principalment per la forta mecanització de l'agricultura. En aquells anys molts pagesos vivien, malvivien, amb tres hectàrees de vinya majoritàriament; avui s'han de cultivar almenys vint hectàrees per tirar endavant amb la maquinària adequada. Això suposa una inversió de molts diners i tan sols els més valents han pogut tirar endavant. El camp, a més a més, es fa vell. Els fills, atrets per altres treballs, es busquen la vida per altres llocs i, si no hi ha un canvi radical, en l'avenir podem començar a veure terrenys erms en proporció ascendent. Aquest fet és importantíssim ja que els camps i vinyes són un tallafoç imprescindible donat els molts incendis forestals. El bosc avança a poc a poc i qui sap si vindrà dia que un incendi començat a Montjuïc pugui arribar al Pirineu, paraules del Sr. Jordi Peix.

Molts temes han enriquit el parlament: costos de productes, importacions, exportacions, qualitats, quantitats per hectàrea. Com es viu aquí a Espanya i com a Europa. Cal tenir en compte que anys enrere el cost principal d'una família era l'alimentació, però avui són més les despeses extres com cotxe, gasolina, llum, aigua, calefacció, lloguer del pis o hipoteca, impostos... En fi, fem números i és cert.

També es va parlar de les vaques boges, de la colza, de la pesta porcina, la mixomatosi; tot un seguit d'alarmes que ens han anat intranquil·lit-

zant. Però vegem-ne la part positiva: fa una anys hi havia a Barcelona dos o tres laboratoris d'anàlisi d'aliments, avui n'hi ha d'oficials dos-cents cinquanta, més alguns de particulars. Tot el que es comercialitza, s'analitza i ha calgut canviar moltes coses, tot per les conseqüències d'algun fet aïllat.

Fora impossible i inacabable descriure tots els temes, molt interessants, que va tractar el conferenciant. A tothom va agradar i fou molt felicitat. Un animat col·loqui va donar fi al parlament que es premià amb forts aplaudiments. Com a cloenda, el consistori feu obsequi al Sr. Peix de la maqueta de l'Ajuntament, obsequi molt agraït. S'havia anunciat que acte seguit es projectaria la pel·lícula *¿Qué es la vida?*, amb comentaris del Sr. Millaret, crític de cinema. Per causes alienes, no es va poder oferir als assistents.

Sense data

PERSONALS

«EL MOLINS, AQUELL HOME QUE FEIA SANTS»

En recordança del meu estimat pare

De les persones que avui viuen a Capellades i tenen de quaranta anys per amunt, són molt poques les que no recorden l'escultor Joan Galofré i Sabater, anomenat familiarment «el Molins». Poc semblava que dintre d'aquell home fornit, de caminar pausat, pogués haver-hi un esperit tan selecte, capaç de fer sorgir d'un tronc de fusta les delicades formes d'una imatge perfecta.

M'imagino que els artistes, quan neixen, són tocats per la mà de Déu que els infon ja aquesta gràcia tan subtil de l'art, per a delectança pròpia i dels altres.

Realment, Joan Galofré va venir al món amb una vocació ben definida. Fill de família humil de pagesos -Cal Molins- i sense que hi hagués cap precedent artístic dins la família, des de molt petit ja va sentir el neguit de l'escultura. El seu pare el feia anar a treballar a la vinya, però ell deixava la feina i, assegut sota d'una olivera amb un tronc a la mà i el ganivet que portava al cistell, intentava buidar la fusta per fer-ne sortir aquelles formes que només ell concebia i veia dins la seva imaginació d'artista incipient. Aquest seu afany li havia costat algunes clatellades, ja que el seu pare ho interpretava com una ganduleria del xicot.

En complir els dotze anys va ser enviat a Barcelona per fer de repartidor en una taverna on va restar-hi dos anys. En aquesta ocupació ell aprofitava tots els moments lliures que tenia per satisfer la seva dèria i així va ser com d'un tros de fusta va fer una mà, rústega i poc polida, que guardava com un tresor. Fins que un dia el taverner la hi va trobar i, admirat de la seva obra, va instar-lo perquè es col·loqués d'aprenent en un taller d'escultura. Així ho va fer i entrà al taller de la Casa Bolhaca, encara avui existent a Barcelona. La nova ocupació li donava un sou tan migrat que passà moltes privacions. Li calgué aprendre dibuix i anà a l'escola de la

Llotja. Un cop pagat el dret mensual de matrícula, li restava tan poca cosa que menjava en una casa on només anaven els captaires. I així va passar la joventut, i és ben cert que només la ferma vocació que sentia li donava forces per anar-se formant en l'ofici de fer imatges.

L'any 1903 tornà a Capellades i començà a treballar fent restauracions i petites coses; més tard va contraure noces amb Carme Respall i Capdevila, amb qui tingué vuit fills, dels quals sis viuen actualment.

L'any 1911 li fou encarregat el modelatge d'una imatge de la Verge de l'Assumpció, de 2'80 metres d'altura, per a l'altar major de la Parròquia. Aquest acord trobà forta oposició entre gran part del poble que no creia que el Molins, el fill d'un pagès, fos capaç d'executar una obra tal. En Joan es comprometé a fer la imatge guanyant només jornal de pagès, que en aquell temps era a raó de 2,50 pessetes diàries, i a treballar a portes obertes a l'entrada de la casa del seu pare que, per ser més alta, reunia les degudes condicions. Durant tot el temps que durà el modelat de la imatge, sempre hi havia davant de l'entrada un bon grup d'espectadors que presenciaven el curs del treball. Es conta l'anècdota que un dia va preguntar-li un dels encuriosits miradors: «Deu costar molt de fer això?». I l'artista contestà: «No gens. La imatge ja és dins, es treu la fusta que sobra i ja està».

L'esmentada obra el consagrà com a artista i l'església de Capellades es veié enriquida amb diverses talles de gran majestuositat i bellesa: El Crist de l'Adoració, Jesús de Natzaret, Santa Llúcia, Verge de la Bona Sort, Verge del Roser, Sant Rafael i, per a la Capella de les Darderes, Sant Francesc. Quasi totes de mida natural.

Molts pobles veïns tenien obres i restauracions de Joan Galofré, com també en feu per a Sant Vicenç dels Horts, el Clot, l'Hospitalet. En total, unes vint imatges constitueixen el volum aproximat de la seva obra com a artista.

No fou mai home d'ambicions crematístiques; va refusar proposicions de traslladar-se a poblacions més importants, on segurament hauria trobat fama i diners, però ell, enamorat com era de Capellades, preferí una vida més modesta.

Feia també les funcions de sagristà a la Parròquia i se sentia satisfet de poder contemplar tots els dies aquelles imatges que ell havia fet i que eren com esqueixos de la seva pròpia ànima.

De tot el seu treball fet amb anterioritat a l'any 1936 no en queda res: tot va ser destruït per les flames.

Més tard, acabada la nostra Guerra, va fer tres talles del Crist, amb fusta de xiprer que ell mateix tallava. Dues per a l'església de Capellades i una per a la de Sant Esteve Sesrovires que es conserven actualment. Aquelles talles, junt amb una altra que té el seu fill Sacerdot Mn. Josep Galofré, són les úniques obres que resten de l'artista biografiat. Actualment una de les dues imatges de l'església de Capellades ha estat recuperada per la seva família com a record, amb el vistiplau del Bisbat.

Cal remarcar que una malaltia el deixà invàlid de la part dreta i fou en aquest estat que va realitzar la seva darrera talla ajudat pel més petit dels seus fills, que tenia tretze anys, el qual, sacrificant un any d'escola, donava la força del seu braç picant amb la massa mentre el seu pare aguantava l'eina d'esculpir amb l'única mà que tenia bona. No cal dir que fou un treball penosíssim i que sols la ferma voluntat de l'artista va fer possible portar al final aquella seva darrera obra.

No fou escultor de renom, ni ho pretenia. Preferí viure ignorat com un capelladí més, i és gairebé segur que ell se sent satisfet que la gent el recordi com «El Molins, aquell home que feia sants».

Morí l'any 1952, el dia 31 de març. Jo recordo les paraules del sacerdot, pronunciades a l'acte de l'enterrament: «Tu que tantes vegades havies plasmat la cara del Salvador ara tindràs el goig de veure'l cara a cara».

Cristià convençut com era, és ben segur que així va ser.

5 de febrer de 1988

BIOGRAFIA D'UN CAPELLADÍ MÉS

Mn. Josep Galofré i Respall
 rector de Sta. Agnès de Malanyanes
 fou rebut a la Casa del Pare
 el dia 29 de desembre de 1991,
 festa de la Sagrada Família,
 a l'edat de 64 anys.

Una vida dedicada a Déu, servint els altres.

En Josep Galofré i Respall era un dels sis fills de la cristiana família de Joan Galofré Sabaté i Carme Respall Capdevila, de Can Molins. En Josep era un escolanet més del nodrit estol que envoltaven el rector de Capel·lades; el seu tarannà pietós aviat es va manifestar en el desig de convertir-se en seminarista. Amb l'impuls del rector Mossèn Anton Arumí, el 29 de setembre de 1940 entrà al seminari juntament amb quatre nois més de la vila i va començar els estudis. Eren temps difícils econòmicament i aquell jove de roba i sotana apedaçada va saber ben aviat què eren les privacions i dificultats per tirar endavant la seva vocació. La pobra mare pidolava roba i recursos perquè aquell fill seu pogués arribar a la fita proposada. Tretze anys llarguíssims quan hi havia tanta penúria! Dins el seminari sobresortia per la seva vocació i convenciment. En Jordi Sabaté, company d'estudis, em deia fa pocs dies: «tots sabíem que en Josep arribaria a l'ordenació perquè, en les hores baixes, ell trobava sempre la nota humorística que feia més suportable la situació». La seva dèria en temps de lleure era l'estudi dels insectes. Tenia cura del museu del seminari i aquesta afecció la mantingué sempre i, anys més tard, prevere de Santa Agnès, disposava d'una important col·lecció que, degudament classificada i en perfecte estat de conservació, mostrava satisfet als visitants. Els capelladins més grans el recorden durant les vacances. L'església era la seva llar i el ser cor batejava més fort, sentint Déu més a prop.

El 21 de juny de 1953 arribà el gran dia de la seva ordenació sacerdotal. Tot el que havia de ser joia i alegria a la Parròquia de Santa Maria de Capellades es transformà en consternació i dol. El pare havia mort un any enrere i la mare, aquella dona abnegada curulla de sacrificis per al fill estimat, moria el dia abans, el 20 de juny de 1953. Un diari barceloní se'n feu ressò i encapçalava l'article dient: «Fou de rèquiem la primera missa». L'emoció va presidir la cerimònia i molts van ser, familiars i amics, els que en l'acte del besamans deixaren les seves llàgrimes en els palmells estesos d'aquell jove sacerdot, ja que començava el seu ministeri sentint en el fons del cor el dolor més pregon.

Vicari a Vilassar de Mar, després a Sant Pau del Camp de Barcelona. L'any 1963 és nomenat rector de Santa Agnès de Malanyanes, on ha transcorregut la major part de la seva vida sacerdotal, gairebé vint-i-nou anys. La seva gran dedicació, els infants. Tenia una gran preparació per difondre la catequesi, s'ajudava amb una col·lecció de diapositives adients al tema que, juntament amb la seva bonhomia i etern somriure, el feien company inseparable dels més joves. Home molt actiu, la Parròquia s'enriolava de festes, organitzava excursions, caramelles, teatre d'infants, pastorets, aplecs; sempre a punt d'organitzar i potenciar el que fos per tal de donar vida a la comunitat. La Parròquia de Santa Agnès és de les més petites en nombre d'habitants de tot l'Arxiprestat, actualment uns tres-cents feligresos, gent agrícola-ramadera, dispersa en petites masies, molt esclaus de la feina i poc sensibles als problemes de l'Església i el seu rector. L'esforç de mossèn Josep per anar-los portant de mica en mica a la casa de Déu fou tasca d'anys i vocació. Precisament per mitjà dels infants s'obrí la porta de moltes cases que romanien tancades a la crida del seu pastor. Ell no defallia, i a desgrat de passar penúries de tot ordre, anava semblant en el cor dels fidels tot aquell doll d'espiritualitat que l'abrandava.

S'imposava la reforma de la rectoria, obres en una antiga casa pertanyent a l'Església, adequar-la per fer-hi recessos i exercicis espirituals; a l'església romànica, d'una bellesa notable, calgué fer-hi reparacions per a la seva conservació i embelliment; al cementiri parroquial, mig enderrocat,

també reparacions per fer-hi nínxols nous. Tot un seguit de despeses gairebé insuperables, davant d'uns minsos ingressos, i el cor dels fidels que no era prou conscient ni prou generós amb els problemes del mossèn. Això no obstant, ell amb una vida més que austera, tirava endavant. L'empenta li venia de família: s'ajudava posant cria de conills, es feia ell mateix les gàbies, i també feia de veterinari per als seus animals i tenia cura de la comercialització... Tot per sobreviure i anar pagant els treballs realitzats. De vegades els germans, veient les dificultats amb què vivia, l'instaven perquè demanés un canvi de Parròquia i ell contestava: «No és cap pecat ser pobre, Jesucrist ho fou molt més!». Anys més tard, el seu treball fou més d'acord amb la seva dignitat i feia classes de religió, primer a Granollers i més tard a Barcelona, fins avui. Ell mai no descuidà els seus fidels; la seva paraula d'home convençut del que predicava arribava al cor dels oients, i aquella llavor sembrada donarà bons fruits. Ja en donava llavors perquè eren nombrosíssims els casaments i primeres comunions de gent d'altres pobles que anaven a Santa Agnès per demanar els serveis a aquell mossèn que traslluïa la seva fe intensa en cada cerimònia. Mai no va insistir al Bisbat pel seu trasllat, a vegades necessari per ambdues parts. Les pressions i recomanacions per un canvi no foren mai del seu gust, ho deixava a la voluntat de Déu.

Passaven els anys i la salut d'aquell sacerdot infatigable va ressentir-se. El diagnòstic del metge: diabetis. Calgué posar-se en tractaments importants a l'hospital de Sant Pau de Barcelona per frenar el perill de ceguesa. Tot i això, la seva salut s'anava debilitant i un cansament general no el deixava. Aquestes Festes Nadalenques, Any Nou i Reis, ho tenia tot programat en l'últim full parroquial, on hi deixà un resum de tots els actes, amb els desitjos d'amor i pau. Poc pensava ell que no els veuria realitzats amb els seus ulls humans. Déu el va cridar al seu costat, en ple exercici. D'una manera dolça, suau, el seu cor cansat va deixar de bategar, en plenes Festes, per deixar-nos més bon record. El magnífic Crist que presidia el seu despatx, fet pel seu pare l'escultor Joan Galofré, fou un testimoni fidel de la seva vida, la seva obra i la seva mort. Visqué a Santa Agnès acompanyat d'una majordoma, una senyora vídua que sempre l'estimà com a un fill, i

visqué les seves alegries i les tristeses com si fos la pròpia mare, una dona modèlica de servei i abnegació. Actualment té vuitanta anys, i el cop ha estat molt dur. Déu li tindrà molt en compte el seu servei en el Cel. A la Terra, els germans de Mossèn Josep li agraïm la seva tasca, molt conscients del gran ajut i estima que ha tingut vers el nostre germà. Senyora Montserrat, mai no oblidarem el que ha fet.

L'intent de la família d'enterrar-lo al cementiri de Capellades, on hi ha els pares i els germans per tenir-lo més a prop, no va reeixir. Calgué respectar la voluntat del finat que, segons es constantà, volia ésser enterrat al cementiri de Santa Agnès, ubicat a les mateixes parets de l'església que ell tant estimava.

Del funeral i l'enterrament, què puc contar-vos? Els meus ulls, velats per l'emoció, trobaren l'església més petita que de costum. No podia donar cabuda a tots els que volien donar l'últim adéu al mossèn, que restava de cos present al presbiteri. Missa de rèquiem concelebrada per més de cinquanta sacerdots i el representant del Bisbe i de l'Ajuntament. Tot el poble es concentrà amb una emoció ben palesa, moltes emocions juntes, sentides paraules en l'homilia del representant del Bisbe i una comunió multitudinària. Tot això m'entrà pels ulls; per les orelles, la música d'un organista que acompanyava els cants del cor i, a l'hora de la postcomunió, el toc d'una trompeta que desgranava les notes d'*El cant dels ocells*. Els dos intèrprets, de quinze i disset anys, així s'acomiadaren del mossèn que fou qui els inicià i els impulsà a seguir els estudis de música, nota sincera i espontània com cap altra.

Com diu la cançó, «Trobarem a faltar el teu somriure». La mort te'l tragué, però fou substituït per una serenor que et donava un gran respecte. Germà estimat, no te'n vas amb les mans buides, la teva lluita no ha estat en va. Déu sap com n'ha estat de bona la teva tasca. Mossèn Josep Galofré i Respall, germà nostre, un capelladí més, amb tot el cor et dic, que al Cel ens pugem retrobar.

Sense data

UNA VOCACIÓ BEN DEFINIDA

Us vull parlar, perdó escriure, del meu fill Albert.

De jovenet era molt aplicat, el primer d'escola. Als tretze anys, com era costum en aquell temps, jo ja me l'emportava a estones a la vinya i li explicava els meus projectes per quan ell m'hi ajudés. Treure'ns el cavall i comprar un tractor, agafar més vinyes... en fi tot un munt de plans per a l'esdevenidor, comptant amb ell, és clar. Ell res responia davant del meu entusiasme perquè en el seu interior bullien altres coses. Va dir a la mare que tenia altres inquietuds i que s'imaginava un futur diferent que fer de pagès. Ella li va dir que era cosa que havia de parlar clar amb el pare, i a la fi així ho va fer. Se'm va sincerar i em va dir que a ell la terra no li deia res i que ja s'havia cuidat d'escriure a la C.E.A.C. de Barcelona i que volia ser delineant de construcció i de màquines, que podia fer-ho per correspondència sense moure's de casa.

I així va ser (a part del meu disgust). Al cap d'un any ho va aprovar tot, treballant molt. El més corrent eren dos anys, però ell es veu que era intel·ligent, com ha demostrat al llarg del temps. Abreujant diré que va treballar dos anys a la Tinker, S.A. En acabar, només supervisava els altres i ja anava pujant.

Per una casualitat es va assabentar que a la Comissió d'Urbanisme de Barcelona hi havia una plaça que si podia obtenir-la, guanyaria quatre vegades més. Ell tenia aleshores disset anys, amb cara de quinze. En arribar al lloc i veure aquella munió d'homes grans que opositaven ja se'n volia tornar, però no ho va fer i es va esperar a passar la prova. I cas curiós, el cridaren a ell per ser el més jove i sense vicis. No cal dir el dissabte com va venir a casa, molt content. Nova vida, noves amistats, nou treball, etc. Allà aviat va prosperar i pujar de nivell, aquell nou jovenet prometia i ja ho crec que va prometre! Amunt, amunt!

Un dia el *jefe* el va cridar i li va parlar clar: «Mira Albert, hauries de treure estudis superiors perquè ara ja no pots pujar més. Vindran nois amb el títol a l'esquena i et passaran al davant. Hauries de treure't una carrera superior». Així ho va fer, i amb cinc anys anant a la universitat de

7h a 10h de la nit, tingué el títol de llicenciat en dret a la mà. Cal dir que l'últim any ja feia de subcap encara que no tingués la carrera acabada. I tot va sortir bé. Bones notes i un home, amb trenta anys, molt preparat. Després ha anat pujat molt fins arribar a Coordinador General d'Organització i Personal de l'Ajuntament de Barcelona en plens JJOO del 92. I actualment el seu treball és donar formació de dret administratiu, és consultor i un conferenciant de moda molt sol·licitat, i no para de seguir les capitals d'Espanya, les Illes i gairebé tot Sud-amèrica. Ja consagrat, amb més de cinquanta anys, és respectat i un home de solvència.

Ja veieu aquell possible pagès com és avui.

Sense data

PER QUÈ JO VAIG ÉSSER L'ESCOLLIT?

Aquesta pregunta me la faig contínuament, ja que em considero privilegiat de poder contar el fet que vaig viure. On? Fou un estat hipnòtic o extrasensorial, no puc pas definir-ho, però ha influït molt en la meua vida, i d'una manera seriosa, sobre el pensament del què hi ha després de la mort. El tema dona molt per pensar: tot s'acaba aquí? Què ens espera en el més enllà?

Bé, no vull divagar més i per mitjà d'aquest escrit vull deixar constància del que vaig viure.

Puc escriure amb testimonis, el Sr. Boada pare, que vaig estar mort clínicament tres minuts. El meu cor i el meu cervell restaren parats i van produir la mort. En aquest moment vaig sentir com sortia del meu cos diguem-ne l'esperit, l'ànima? (no puc definir què) i vaig restar suspès a certa alçària mentre contemplava el meu cos i el metge com lluitava per reanimar-me amb tota classe d'elements. El meu esperit suspès a distància sentia un gran benestar i una pau mai sentida. A la meua dreta hi havia un túnel immens negre, amb una llum blanquíssima al final. Tot jo era pres d'un inefable benestar mai experimentat. Així vaig romandre, immòbil, com esperant una ordre, que en mala hora vingué i que m'induí a poc a poc a tornar a ocupar el meu cos. Recordo que així va ser, amb recança per part del meu esperit, molta recança perquè aquell estat hauria volgut que mai s'acabés, però de nou em trobava amb el metge que celebrava la victòria sobre la mort i jo obrint els ulls al món i així poder donar testimoni d'aquest fet.

Conclusió: que no ens espanti el final de viure, no és més que el començament d'una eternitat que ens porta al paradís, un paradís de pau i benestar mai coneguts.

Aquí a la Terra tenim el banc de proves, és el purgatori amb tot el que comporta el viure de cada dia, amb les malalties, sofriments de tot ordre, morals i materials. Així anem fent punts i engrandint el concepte que el Creador té de nosaltres. Acceptem-lo, doncs, i fem-nos candidats al favor de Déu.

Sense data

CINQUANTA ANYS D'AMOR, TREBALL I RESPECTE

L'any passat vàrem celebrar els cinquanta anys de casats. La veritat és que la meua salut no era la més indicada per celebracions, una operació de maluc a la vista. Els meus dos fills, Jaume i Albert, insistiren tant que se sortiren amb la seva. Ells es cuidarien de tot, les invitacions als familiars i amics més íntims... En total, vuitanta persones. No cal dir que rebérem obsequis de tota mena que han embellit casa nostra. Sortírem de missa i ens esperava el convit en un bon restaurant. Tothom content i molta alegria davant de l'àpat. I ja som a les postres. Després és preceptiu dir unes paraules d'agraïment. Jo, sense cap preparació de res, em vaig posar dempeus i desafiant la mirada i atenció dels vuitanta convidats vaig dir el següent:

Fa un any vaig assistir a la veïna vila de Piera a uns Jocs Florals. El mantenidor va excusar-se dient que no s'havia pogut preparar per manca de temps. Va fer un discurs que va durar dues hores. No us espanteu, jo no sóc home de discursos, més aviat m'atrauen les lletres. Com tots sabeu el teatre ha omplert part de la meua vida. He dirigit unes cent vint representacions, però mai n'he sigut protagonista. Avui no puc excusar-me, així que dono la cara. Seguint amb l'argot teatral, us diré que per mi la vida és una gran comèdia: ets jove, t'agrada una noia, t'enamores, t'hi cases, tens uns fills, l'amor presideix les teves accions. El treball ens omple la vida amb el desig d'assolir un nivell de vida més alt, els diners que anem estalviant són empleats a millorar la casa. Una, dues, tres vegades els paletes van embellint la llar. I lluitant sempre. No cal canviar les paraules dient «tercera edat», «gent gran». No. Som vells, l'època de la vida més difícil; les personalitats de cadascú no poden canviar-se amb els seus defectes i virtuts. Sapiguem valorar les virtuts i minimitzem els defectes amb un respecte mutu. Aquesta és la paraula: «respecte». Amb aquestes premisses tots els presents arribareu a celebrar les noces d'or. Agraïm la vostra presència i els vostres obsequis i rebeu l'agraïment més sincer.

Sense data

REFLEXIONS

TOT TORNANT EL CANVI...

He llegit amb atenció l'article publicat en aquest setmanari fa dues setmanes que signen des de Copons el Club Escolar 3C. Angoixa veure el desànim que en plena joventut es manifesta referent al panorama juvenívol local.

Ens presenten un sector de jovent amb problemes, i no precisament un sector marginat, ans al contrari. Fa la impressió que, tenint tot el que volen com aquell infant que té tantes coses per jugar, s'avorreixen. Jovent que té estudis, ja moto, ja cotxe, diners a la butxaca, i han perdut les il·lusions.

És molt còmoda aquesta actitud de passar de tot. És la típica del jove que fins ara ho ha tingut tot resolt; els pares n'han tingut cura, massa. Realitzar els petits desitjos dels fills és moltes vegades la llavor d'aquesta manca d'il·lusió. Si per aconseguir el que tenen haguessin necessitat fer un esforç, com ho valorarien!. Si, com fan alguns, treballessin per pagar-se els estudis, estalviar pesseta a pesseta per comprar la moto o el cotxe... quin orgull sentirien al posseir allò que tantes suades els ha costat! Jo sé d'un pare que va pagar amb satisfacció el carnet de conduir d'un fill seu, com una assignatura més, però va quedar clar que el fill no tindria el cotxe fins que se l'hagués guanyat treballant, i que consti que el pare podia comprar-n'hi deu.

I és així. Acostumem els fills a haver de lluitar pel que volen aconseguir.

Aquests joves de Copons parlen de l'avorriment que senten al poble i van a llocs més grans el cap de setmana, segurament per avorrir-se igualment darrera un got de beguda, perquè quan hi ha desànim interior, res no val res. Jo us dic, amb disset o divuit anys, sentint com la sang bull dintre vostre, no sabeu què fer? El món és ple de coses per sentir plenament el goig de viure. Podeu fer esport, al vostre gust: futbol, bàsquet, hoquei... el que vulgueu, que no val pas massa diners. Animeu-vos i formeu un conjunt musical o feu teatre! El poble us farà costat de seguida. Tot és començar, després ho passareu molt bé. Alguns grups de jovent s'han atrevit

a instal·lar una emissora de ràdio... i per què no preneu model del jovent dels Hostalets que ja prepara el desè any de la Setmana de la Joventut? Segurament n'haureu sentit a parlar, té renom comarcal i és organitzada exclusivament pel jovent. Vuit dies en què es fan actes per a tothom. Dibuxos, xocolatades, competicions esportives, fins el millor teatre, espectacles, ball de gresca... i, sobretot, un ambient mai vist. Tot això no es fa sol, porta molta feina, tot l'any hi treballen per a organitzar-ho. És una manera de no avorrir-se, i el «passar» de tot no és vàlid.

Fan esment de les males perspectives de treball, no hi veuen esdevenir. Joves, el futur se'l fa un mateix, no et porten un lloc de treball amb una safata. Avui s'han d'aprofitar molt els estudis i preparar-se molt bé per assolir un bon lloc. Cada dia hi ha més gent que estudia, la garbellada és inqüestionable i el món és dels valents. Això passa aquí i a tot arreu. Als Estats Units és cosa corrent que un venedor de diaris o un modest obrer tingui carrera. A la Xina, tots els joves van a la universitat, però sols els millors qualificats seguiran endavant, i els altres s'ocuparan de les altres professions, que també són molt vàlides. Anem-nos mentalitzant que així ha d'ésser, s'ha acabat aquell temps en què als privilegiats que podien estudiar ja els esperava un bon despatx. Avui, el més humil pot arribar-hi sempre que tingui forta vocació per a l'estudi i molt esperit de sacrifici, perquè no regalen res. I si sou fills de pagesos, no passa res. Agafeu el tractor tranquil·lament i no us lamenteu dels estudis, ans al contrari, ben segur que amb millor preparació que els vostres pares, sereu millors agricultors. D'això en puc donar testimoni, aquí al poble hi ha nois amb bons estudis que són excel·lents pagesos.

Feu esment també de la poca vivència religiosa actual. Però, cas curiós, com més es passa de les creences tradicionals, més proliferen les altres sectes, que es multipliquen arreu. L'home té necessitat d'albirar un més enllà. El creient sincer no està mai sol i, en els moments d'angoixa i soledat al cor quan se'ns tanquen les portes dels homes i del món, quina pau dona i quin consol sentir la presència de l'inconegut!

M'ha fet tristesa la frase «la noia, per passar l'estona». Per passar l'estona, les màquines escurabutxaques; la noia no! La dona és la companya que se'ns ha posat per a la mútua realització, per estimar i comuni-

car-nos amb ella en igualtat de condicions. Així tenim ambdós una plenitud d'equilibri per viure intensament les millors emocions de la vida amb respecte i comprensió.

Jovent del Club 3C, és la meva manera de tornar-vos el canvi. No hi ha pas mala fe, sinó granes de despertar-vos les il·lusions, que no teniu pas mortes, només un xic adormides.

9 de maig de 1986

L'ANTIDROGA, L'ESPORT

Sembla que en això coincideixen la major part dels doctes en la matèria. Sigui l'esport que sigui, és una manera d'emplenar les hores de lleure i, a més: en cos sa, una ment sana.

No ho veieren així els jurats del *Vostè jutja* amb el tema dels nois que fan trial a la muntanya. Els acusaren de malmetre la natura i de fer soroll. Anem per punts. Jo convido els ecologistes a veure un bosc recentment tallat: els pins grossos, en caure, malmeten dotzenes de pins que són esclafats. Els tractors que arrosseguen la fusta tallada, n'aixafen uns quants més; es fan nous camins per facilitar el transport, més arbres destruïts. Tots els ulls dels pins per terra abandonats ofegant les joves plantacions.

Com es poden culpar les roderes d'unes motos que moltes vegades constitueixen l'únic camí apte per passar? Moltes vegades aquest camí l'han fet els nois motoristes traient la brossa seca del seu davant.

Senyors ecologistes, per què mireu amb mals ulls aquests nois esforçats que practiquen l'esport del trial? Tinc testimonis del fet que en més d'una ocasió foren els primers en apagar un foc. Que fan soroll? És un argument ridícul ja que aquestes motos porten silenciador perquè sense no marxen bé. El soroll que fan no es pot comparar al d'una serra mecànica, un tractor o un senzill motocultor. Més formalitat. Poseu el dit a la nafra i acuseu el llastimós estat dels boscos bruts, plens de branques seques de dues o tres tallades. No es fa res per posar-hi remei. Això és destruir la natura, deixar l'esquer a punt per al llumí de torn. Deixeu en pau aquests esportistes que cremen energia en pro d'una joventut alegre, sana i feliç.

8 d'octubre de 1986

REFLEXIONS D'UNA DIADA

Ha passat Tots Sants. La tradició de visitar els cementiris es va perpetuant al pas de les generacions. Tinc ben present que en la meva adolescència aquest costum per als joves no era més que un motiu de distracció, un lloc de reunió de gent. Contemplàvem encuriosits aquells retrats passats de moda que perpetuaven la memòria d'un finat, estàvem com absents de la crua realitat de la vida que un dia ens duu cap a la mort.

Teníem quinze anys i la nostra alegria es manifestava apedregant-nos nois i noies amb les boles dels xiprers. Fèiem broma, difícilment brollava una oració. En aquesta edat es pensa molt més en el fet de viure que en morir. El pas del temps et va posant anys a sobre i en el lloc de repòs, hi tens ja molts íntims: persones que compartiren amb nosaltres goigs i tristeses.

La visita d'ara és seriosa, reflexiva, de respecte envers els qui ja no hi són. Encara que servem en el nostre cor el record de les persones estimades, la diada de Tots Sants ens acosta més cap a ells i, confiats en un retrobament no tan llunyà, aixequem un prec a l'inconegut.

Els cementiris aquests dies són més nets, plens de flors. És l'homenatge sincer a aquelles persones finides a qui devem molt: els pares, els mestres, el metge, aquell sacerdot que et va donar la mà i a tants i tants que ens ajudaren a ser el que som.

Aniran passant les generacions, vindran nous costums, noves formes de viure, però la tradició de visitar els nostres avantpassats en aquesta diada quedarà perpetuada per sempre.

En una ocasió vaig visitar un cementiri francès i em va sorprendre agradablement. La porta d'entrada no es tanca mai, sempre pots entrar-hi i el recinte és un jardí. Les famílies rivalitzen per embellir les seves tombes i les flors en gran quantitat són constantment renovades. Sempre net, fa l'efecte d'una estança habitada.

Era un poble no molt gran... Vaig fer preguntes i em contestaren que tots els cementiris francesos eren així. És de les poques coses que envejo als nostres veïns de l'altre costat del Pirineu.

7 de novembre de 1986

DIUEN QUE EL MÓN DONA VOLTES...

El pas del temps va transformant la societat. Estem vivint un present en què el bon comportament i els valors naturals són rebutjats per molts en tots els ordres: jovent escabellat, cabell que demana un rentat, malgirbats de vestimenta, actituds malagradeses amb cara de perdonavides, de dolent de pel·lícula, poc respecte a la gent gran, cas omís en els transports públics dels rètols que prohibeixen de fumar, transistors a tot volum que molesten els altres, poc respecte a les escoles, insults i paraulotes contra els mestres...

De la meva època d'estudiant tinc present el cas d'aquell noi tan rebel que el mestre el va haver de treure de l'escola, amb la consegüent vergonya dels pares. Eren uns temps en què al mestre se li donava tota la confiança i autoritat; avui, un cas com aquest portaria el professor a un judici. El món està trasbalsat; es rebutgen els principis ètics i morals...

I això es reflecteix en tots els sentits; arreu se senten músiques estridents, antítesi de la bona música, amb uns cantants de veu desagradable; molt bellugar-se, molta suor i ínfima qualitat.

La història no els farà cap favor. Anem seguint... Exposicions que en diuen de pintura; quadres que te'ls mires i semblen una burla ja que no saps si s'han fet amb les mans o amb els peus, amb el propòsit deliberat que ningú entengui res. Uns crítics sospitosos t'engeguen unes definicions tan poc clares que prefereixes ignorar el que has vist. I parlem ara del teatre modern. Es representen obres tan anormals per al gran públic que en surts tal i com has entrat. En diuen de minories. És clar! Al cap de pocs dies se suspenen les representacions per manca de públic. Un recorda, per exemple, obres com *La Muralla* amb tres anys a dues funcions diàries a Madrid, dos anys a Barcelona; i d'altres que seguiren el mateix camí.

Ens queixem que la gent no va al teatre i és veritat. La gent no hi va per la poca qualitat de les obres que es presenten.

Un pensa que tot això no són més que tendències i modes, un afany de recerca de fer coses diferents. Però en el fons, i després de la garbellada corresponent, restarà allò que veritablement val, ja que els valors autèntics no moren mai.

Sé que molts no pensaran com ho faig jo. Només els demano que intentin fer-m'ho veure d'una altra manera, amb arguments vàlids, de pes i, sobretot, sincers. Tant de bo que un intercanvi d'idees ens faci créixer a tots!

27 de febrer de 1987

CONSTATACIÓ D'UN FET INSÒLIT

La Setmana de la Joventut és la setmana de tota la comarca. L'ambient que s'ha respirat als Hostalets aquests vuit dies és realment per viure'l, no per contar-lo. Aquí s'han reunit centenars de nois i noies per viure les festes com si d'una trobada comarcal es tractés. Com cada any s'ha preparat un programa al qual el poble i la comarca han respost d'una manera esplendorosa.

Com és possible aconseguir una assistència tan massiva? Un ambient tan fabulós? És com si un dia a l'any el jovent de l'entorn necessités reunir-se, trobar-se en l'ambient màgic d'unes festes i, com per art de màgia, el lloc escollit fos Els Hostalets. De debò que feia goig veure tantes cares noves, alegres, il·lusionades, anar d'ací d'allà, al Casal, a *La Placeta*, al poliesportiu, a la tómbola, a la piscina. No importava a què fer, allò que comptava era ser-hi, participar en l'anella gegant que a tots agermanava. El marc incomparable de Montserrat al fons es veia més lluminós que mai presidint el festeig. Em sembla que també somreia en veure tanta joia i alegria. El matí del diumenge el poble apareix engalanat amb banderoles, com si una fada juganera hagués anat trenant de balcó en balcó per embellir els carrers.

L'organització, perfecta; tot a l'hora prevista, els actes amb puntualitat i ordre, l'experiència d'aquests nous anys s'ha fet palesa. Els equips de jovent que feien que tot rutllés, han demostrat la seva vàlua, i és que el món és dels joves! La força de la joventut ben orientada que n'és de generosa!

La gran cercavila, els variats espectacles per a la matinada a *La Placeta*, les eliminatòries de futbol-sala, i la gran final. El campionat de petanca, torneig de ping-pong, les curses atlètiques, la tómbola, els balls amb molta marxa, pleníssims. Teatre, bingo, cinema... la cloenda amb havaneres i cremat, i el grandios castell de focs. Tots, tots els actes d'un gran nivell.

Ja s'ha acabat. L'últim coet de la traca sembla encara fer ressò quan ja tot és un record, un agradable record.

S'ha treballat molt, un gran equip de jovent no hi ha estalviat esforços: centenars de cartes a les entitats comercials perquè fessin una aportació, venda de gelats a Pierola, recollida d'objectes per nodrir la tómbola i el bingo popular, buscar anunciants, venda d'adhesius; tot allò que pugui donar diners s'ha posat en marxa. El pressupost és molt gros i no val adormir-se.

10 d'abril de 1989

LA JUBILACIÓ I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

És un tema del qual en parlen els treballadors més grans. Ja esperen l'hora de retirar-se amb el bagatge d'una vida de treball, d'anar a toc d'esquella. Amb el desig d'acabar amb aquesta obligació, ens sembla com si d'un alliberament es tractés. I en certa manera ho és. El despertador ja no ens trencarà més el son i per fi hom farà el que tingui ganes de fer i serà feliç.

Això en teoria. La realitat és moltes vegades diferent si no es planifica la jubilació. El treball és part de la mateixa vida, realitza la persona, sobretot si és un treball creatiu. Trencar de cop i volta amb la manera de viure de tants anys, és sovint un trauma de fatals conseqüències.

Les vuit hores d'obligació diàries han d'ésser emplenades amb altres activitats. Res d'asseure's en un banc a viure de records, explicar misèries o criticar-se l'un a l'altre. Si es programa el dia hi ha temps per llegir, per practicar algun esport, per fer caminades que és molt sa, o de distreure's amb un tros de terra, cosa que a més de mantenir els músculs en forma et farà sentir la il·lusió de veure néixer les plantes. Els avis dels pobles agrícoles acaben la seva vida petjant la terra que tant han estimat i moren feliços.

És massa corrent veure gent jubilada prematurament envellida, amb fortes depressions, sense il·lusió per res, que és com dir esperant la mort. Vaig conèixer un home al que li faltava temps per fer totes les coses projectades. Colleccionava segells, monedes, traduïa al català els arguments de les òperes, treballava al jardí i, per arrodonir-ho, va fer una recopilació d'adagis i de dites catalanes. En recollí set-cents trenta i n'edità un llibre que regalà als amics. És un tresor. S'ha de procurar, doncs, que aquesta darrera etapa sigui ben plena de contingut i no deixar-nos abatre per pensaments pessimistes d'inutilitat, que no fan més que minvar-nos la vida.

1 de febrer de 1992

NIT DE REIS

Com és tradicional, també als Hostalets els Reis d'Orient hi estigueren presents. Els carrers plens d'aldarull i música feien pregó de l'arribada de S.S.M.M. Al seu darrere una multitud d'infants, pares i avis amb cara alegre i il·lusionada. És una diada de les més emotives de l'any. Els menuts són els protagonistes especials que fan uns ulls ben oberts, mentre intenten absorbir amb la mirada tot el que senten en aquell moment: sorpresa, admiració i il·lusió personal en la generositat d'aquells personatges fantàstics.

Avis i pares rememoraven temps passats amb certa nostàlgia, recordant potser aquell regal modest, una arquitectura de fusta, el cavall de cartó, la barqueta de vela, un tren de corda o la cuina de joguina i la nina articulada de cel·luloide o cartó. Objectes modestos, ja que els Reis eren menys rics, però que omplien les hores d'esbarjo fins que els eren inserbibles. Què succeeix actualment? Fa pena veure ja l'endemà de Reis els presents arraconats a l'habitació de torn on s'hi amunteguen any rere any les joguines que sols foren la il·lusió d'un dia.

Els nostres infants no juguen com ho fèiem nosaltres, amb coses senzilles on tu hi col·laboraves. Se'ls regala objectes molt sofisticats que sols prement un botó fan determinades coses. Això no estimula gens la creativitat de l'infant que, passada la sorpresa del moment, no triga en anar davant la televisió. El gran consumisme que ens envolta ofereix joguines més i més complicades que valen més diners. Si l'infant hi juga o no, ja és una altra cosa.

Els pedagogs i educadors fan sentir la seva veu, i cada dia remarquen més la importància de la joguina en l'educació del nen, i aconsellen que es regalin objectes amb què l'infant hi hagi de participar activament, sol o en grup. Sortosament avui hi ha molts pares que s'orienten en botigues especialitzades en didàctica i pedagogia on són aconsellats segons l'edat i afeccions del nen.

1 de febrer de 1992

SETMANA DE LA JOVENTUT

Unes cinquanta persones s'han mogut fins a l'esgotament. Preparar la sala, ara ball, ara teatre, netejar, treure i posar butaques, posada a punt del bingo, la tómbola, hores i hores seleccionant objectes, posar números, l'emissora Pierola Ràdio fent entrevistes, música, propaganda, anunciar actes, proves esportives, que no falli res... Per què esmentar més coses? Tothom qui ha pogut, hi ha col·laborat per donar més relleu a la IX Setmana de la Joventut. Un èxit més. Des d'aquestes ratlles, lloem aquest esforçat grup de jovent que se sent feliç fent feliços els altres. Des d'aquí, en nom dels organitzadors, moltes mercès a tots els qui han col·laborat i al jovent de la comarca per la seva assistència massiva. I amb molta alegria al cor, tots plegats fem un crit a l'aire dient «La Nostra Setmana és la Vostra!». Us hi esperem l'any vinent!

8 de desembre de 2003

MISSATGE DE NADAL

Ahir, quan la vostra mare i jo tornàvem de Missa de Gall, vàrem veure coses que ens cridaren l'atenció. Coses, fets, que tal volta em direu que no són gaire diferents dels que succeeixen totes les nits, dels que passen totes les vigílies de Nadal. De segur. De segur que és així, però ahir, no sé per què, els meus ulls estaven més oberts i pogueren percebre el que els altres cops no veieren. I és que anit, en retornar a casa, vàrem ensopegar amb un grupet de borratxos dedicats a omplir la Nit Santa amb crits i trompetes; més enllà veiérem com, a redós d'un portal, un home i una dona ultimaven els seus tractes; ens creuàrem, després, amb un escamot de trinxeraires que convertien els carrers en esbojarrades curses de motos i, més enllà encara, contemplàrem un improvisat orfeó que, cofats amb barretets de colors, entonaven nadales... Aleshores, davant d'aquest desori, em vaig preguntar: «Sap aquesta gent quin dia és avui? Saben què celebrem?». O tal vegada, a l'igual que el personatge del *Poema de Nadal* estaran preguntant-se per què celebrem el naixement d'un nadó, si en neix un a cada instant?

Per a molts, avui, tan sols es compleix una tradició: el tió, el xampany, les neules i els torrons. Per a molts, el dia d'avui no significarà una altra cosa que un jorn en què es menja millor i que es diu una frase feta: «Feliç Nadal!».

I, amb tot, nosaltres els creients, sabem que és molt més que això; nosaltres els creients, sabem que l'infant que avui nasqué -quanta gent no ho entén!- era i no era un infant com tots. Nosaltres sabem que avui neix Jesús!

Desembre de 1998

ENSENYEU-ME A SER VELL

Feu-me entendre que la comunitat no és injusta amb mi si em treu responsabilitats, si ja no em demana la meva opinió; i quan crida altres perquè ocupin el meu lloc, traieu-me l'orgull de la meva experiència passada, del sentiment de creure'm indispensable.

Que la meva sortida del camp actiu sigui senzilla i natural, com una porta serena que es creua amb convicció profunda. Ensenyeu-me a ser vell; que la meva mà sigui un ajut per als que arriben amb les seves idees renovades; mai per criticar valent-me de la meva experiència que ha de servir per ajudar els que avui s'esforcen per tirar la comunitat endavant, que prou difícil és.

Procurem de no fer colla al banc dels mentiders, dels «si no fos», que no fa més que envellir-nos més de pressa i tornar-nos negatius. Deixem la crítica negativa per als incultes, orgullosos i creguts, que tenen menys humilitat, la virtut més gran.

Siguem com el vi ranci: quant més vell, més bo. Així, quan haguem fet el traspàs, serem recordats amb amor.

Que valgui la dita: «Mentre tinguin de mi un record, serà una mostra que no he mort».

Novembre de 2002

EL GOS, MOSTRA D'AMISTAT FIDELÍSSIMA

Sobre aquest animal s'han escrit moltes coses, entre d'altres, que és el millor amic de l'home. Tothom qui té un gos podria parlar-nos d'infinat de qualitats, no corrents en d'altres animals. Poso en relleu el seu olfacte privilegiat capaç de descobrir substàncies amagades en els llocs més insòlits. Alguns d'aquests animals han fet heroïcitats i han donat la pròpia vida per tal de salvar la d'una persona, com és el cas del gos Sant Bernat, especialitzat en buscar persones perdudes a la neu. Val la pena contar la història d'aquell home perdut i malferit enmig d'una tempesta que es va refugiar en una cova; al cap de tres dies se li aparegué una ombra a l'entrada del refugi i, pensant que era un llop, li va disparar un tret. Ja era massa tard quan es va adonar que era un Sant Bernat. L'animal, tot i que molt malferit, va poder arrossegar l'home fins a lloc segur i després va morir, sense sang, per l'esforç i el llarg camí.

A més a més del seu olfacte extraordinari per rastrejar les peces de caça, els gossos tenen un gran sentit de l'orientació. Es diu que una família de la ciutat de Granada va fer un viatge al Marroc i s'endugué el seu gos. Després d'embarcar a Màlaga van arribar a terres africanes, on intencionadament abandonaren el ca. Imagineu-vos quina sorpresa tingueren quan al cap de dos mesos d'haver-lo deixat, l'animal va arribar a casa, bo i movent la cua en senyal de felicitat per haver tornat.

També és anecdòtic un cas d'aquí el poble sobre una família que no volia el seu gos. El fill va viatjar cap a Barcelona, amb la intenció de donar-lo a un familiar seu, però a l'altura de Sant Boi va decidir de desfer-se'n i allí el va deixar. Després d'haver passat tot el dia a Barcelona, el fill va tornar a casa i allí ja l'esperava l'animal que havia tornat abans que ell.

Finalment, m'agradaria contar la història d'un pagès molt vell que sortia cada dia al camp amb un gos tan vell com ell. Un dia l'home va posar-se malalt i va morir. El gos va udolar hores i hores, amb la mirada fixa a la cambra del difunt. L'endemà el gos també moria.

Estimem els animals que, incapaços d'entendre una mala acció, es desviuen per ser fidels.

Sense data

PARES I FILLS, NECESSITAT DE DIÀLEG!

Estem vivint uns temps de crisi a la família. Incomprensió entre pares i fills. Un cop casats, ja no és cosa corrent que un dels fills es quedi a viure a casa per tenir cura dels pares que van envellint. Les residències són cada vegada més el destí final de molts de nosaltres. Què està passant? Sovintegen els enfrontaments. Els valors ètics i morals del moment no són acceptats per part dels grans, i molt menys la conducta dels joves. El canvi generacional ha estat molt fort i s'imposa una seriosa reflexió amb seny i serenitat. Ara més que mai, el que es fa necessari és el diàleg familiar, obert i sincer. L'autoritat que donen els anys no convenç per si mateixa, i res desagrada més als joves que haver de donar als grans l'oportunitat d'expressar la seva opinió.

Serveixi d'exemple aquest fet ocorregut: Dues filles llegien en veu alta als seus pares l'última carta dels seus respectius pretendents. Podien fer-ho, ja que res de mal no hi havia en les lletres. La mare escoltava somrient i el pare també, encara que el seu interès semblava posat en el diari que estava mirant. De sobte el pare diu: «Quin munt d'estupideses, Déu meu!».

Les filles callaren i la mare va sortir del menjador. Al cap de poca estona, va tornar a entrar amb una carta a la mà, i li diu al marit: «Encara que tu no acceptis ni les idees ni el comportament de la joventut d'avui, et llegiré la més formosa carta d'amor que mai hagi sentit, escrita per un dels pretendents a una de les teves filles». Quan va acabar de llegir l'escrit, que tot era amor, poesia i sentiments, el marit amb to de burla va dir: «En tota la meua vida no havia sentit una cosa tan ridícula!».

L'esposa li va donar la carta. Duia data del 1950 i li havia enviada a ella quan festejaven, mentre estava fent el servei militar ell mateix.

La incomprensió entre pares i fills ofega un diàleg que és indispensable per a la convivència. Per què no hem de reconèixer que moltes vegades són els pares que no fan cap esforç per entendre els seus fills? Ni per acceptar-los tal com són, encara que siguin diferents?

En més d'una ocasió, com en el cas relatat, es deu a un oblit del fet que també els pares foren joves, i que quan ho eren haurien volgut dels seus pares més diàleg i comprensió.

Sense data

EN CATALÀ, SI US PLAU

Aquesta recomanació es veu en molts llocs. És un intent per a la normalització lingüística de la llengua catalana. Com a català que sóc, també comparteixo amb il·lusió el fet que a poc a poc anem recuperant la nostra parla. Hi ha molt camí a fer. Han estat tants anys de repressió a tot el que significava Catalunya! Ben viu tinc el record que, durant el servei militar (els anys 1945-1948), el sol fet de parlar entre companys en català ens suposava un arrest o unes bufetades. Són moltes les generacions que mai no han tingut ni una lliçó de català. Avui, a les escoles, s'hi aprèn el nostre idioma com una assignatura més; aquest és el començament per assolir fites satisfactòries. De moment, però, els resultats són molt lents i molts alumnes deixen les aules sense saber escriure correctament el català. Em deia un jove: «Sé francès i anglès, però conec molt poc l'idioma de casa».

A l'obra de teatre *El cap de l'alcalde* hi ha una pinzellada d'humor quan la protagonista diu: «Som catalans de tota la vida i ara ens diuen que hem d'anar a l'escola!». Fent riota d'aquesta recomanació, i per protestar, engega tot un seguit de barbarismes.

A tots ens manca molt per escriure bé la nostra llengua. És corrent veure rètols públics amb faltes d'ortografia. A la televisió, a la ràdio, els castellanismes hi sovintegen.

Faig memòria dels meus anys d'estudiant durant la República. Apreníem el català i el castellà al cinquanta per cent, amb lliçons alternatives d'ambdós idiomes; una setmana l'un, la següent l'altre. I així tot el curs.

Servo grat record d'un setmanari català que es deia *El Patufet*, el qual durant molt temps, va dedicar una plana a la publicació de lliçons de català amenes i pràctiques. Van ser moltes les persones que mercès a *El Patufet*, aprengueren a escriure el nostre idioma.

Sense data

L'EDUCADOR, ELS FILLS I LA IMPORTÀNCIA DEL NO!

Em trobava en una botiga quan van entrar un pare, una àvia i un nen d'uns cinc anys. El menut, completament incontrolat, tocava tot el que veia, campava arreu agafant el que estava al seu abast, per a ell eren coses per jugar. El pare i l'àvia impassibles davant el fer del nen... I això que es veia a venir: una bàscula de pesar nadons va anar a parar a terra amb el consegüent desperfecte.

Vaig cridar l'atenció al pare de la poca cura que tenia del seu fill. Es va enfadar, disculpant el fet i allegant que el nen només tenia cinc anys. Vana excusa, ja que el que hagués estat correcte era retenir l'infant agafat de la mà. L'amo de la tenda no va demanar res al pare pels danys produïts tot i que, quan aquest va marxar, els adjectius que el botiguer li va dedicar no eren pas galaneses. Després em vaig assabentar que la reparació del desperfecte havia costat unes tres mil cinc-cents pessetes.

La gran majoria de pares tenen avui dia un sentit de l'educació molt mínim de cara als seus fills; poques vegades surt un reny dels seus llavis. La paraula «NO!» és tan escassa que tot els està bé. La qüestió, que no els atabalin. El fill, més receptiu del que suposen, aviat s'adona que ho pot aconseguir tot, si no rient, plorant; i es converteix en un petit tirà, veient satisfets els seus capricis més absurds; mengen el que volen o no mengen, i al cap d'una estona se'ls dona una llaminadura que els fa més mal que bé.

Aquestes passades vacances he tingut ocasió de parlar del tema amb una senyora alemanya sobre un cas verídic. Aquesta tenia una filla de set anys i en seure a taula es va negar a menjar un determinat aliment. La mare la va fer fora de la taula i aquesta situació es va anar repetint: la mare posava sempre el mateix plat i la nena es negava a menjar. Van passar dos dies i la mare va anar a consultar el metge per saber què podia passar si aquella situació es perllongava. El metge li aconsellà que no cedís. «No pateixi que ja menjarà». Aquesta situació va durar cinc dies i a la fi la nena va menjar. Des de llavors mai més no ha rebutjat un plat.

Quan això se'm relatava, la filla d'aquesta senyora estava present. Avui té vint-i-quatre anys i una gran personalitat. És ballarina del Liceu. Conec pares conscients de la importància de l'educació dels seus fills; que hi dediquen molt de temps, dialoguen amb ells, els fan veure què és bo i què no ho és amb raons entenedores, redrecen aquell petit plançó que es torça. Amb amor, sí, però també amb energia; sense estalviar, si s'escau, un càstig adequat. No ha de doldre pas saber dir «no» a temps, potser hi haurà plors però és un bé per a ells. Que mancades de personalitat són les persones que sempre han tingut un «sí»! La vida no és cap camí de roses. Sols amb una acceptació dels revessos del viure de cada dia podran ser persones fortes i equilibrades. Tot això s'aconsegueix formant l'arbre quan és tendre, en la seva infància. Quan és adult, és difícil redreçar-lo.

El diàleg entre pares i fills és molt important, i exigeix per part de tots molt esforç i voluntat per tal d'entendre dos móns, dues situacions vitals diferents, cada una de les quals té els seus propis valors. Han d'unir-se sota el signe de l'estimació i mutu respecte. Només d'aquesta manera les diferències existents serviran per enriquir-nos més i més als uns i als altres.

Sense data

VELLS AMB DIGNITAT

No s'acaba d'entendre l'oblit i menyspreu amb què la societat actual tracta els seus vells. Caldria tenir-los en major consideració, encara que fos pel fet que la vellesa és el nostre destí. El fet primer és per la misèria econòmica en què solen viure, amb pensions mínimes i austeritat obligada. Sigui com sigui, el cas és que els vells, gairebé no compten en els cercles de poder que governen el món. Vellesa. Justament dic vellesa perquè odio aquests eufemismes de «tercera edat», «gent gran» i altres, com si haguéssim d'amagar el vertader nom de les coses, com si envellir fos una cosa bruta i vergonyosa. Donat que ja no existeixen les famílies nombroses, en les quals un fill o altre acollia els avis, els vells viuen cada vegada més sols, sobretot enmig de ciutats de vertigen i incòmodes que els dificulten la relació amb els altres, o bé dipositats en residències que sovint són per envellir-los més de pressa. En aquestes cases, i amb poques excepcions, és enterrar-los en vida.

I no obstant això, els vells tenen molt per ensenyar-nos. En primer lloc, com es viu una vida complerta, com s'arriba al final amb dignitat. L'últim viure de la vida és la culminació del que som. Instal·lats en aquest lloc d'edat avançada, els vells diuen tantes veritats com els infants, enriquides per l'experiència amb el relat del seu passat, que és el passat de tots, perquè els humans ens anem encadenant els uns amb els altres i el que som avui, ho devem a l'esforç sense mesura d'aquells vells per sortir d'unes situacions molt doloroses, que val més oblidar. Agraïm la sensibilitat i recordança que té l'Ajuntament dels Hostalets, que any rere any ret aquest homenatge als nostres avis. Moltes mercès!

Sense data

RESIDÈNCIA SÍ, PERÒ...

La tradicional unió familiar està en crisi. Des d'uns anys ençà, estem veient com els pares amb fills viuen unes inquietuds preocupants. Els fills s'han casat i formen família a part. Ja no és vàlid l'hereu o la pubilla que tenien cura del pares fins a l'últim sospir, hauria sigut un pecat abandonar-los quan més ho necessitaven. Bé és veritat que els fills amb nova llar tenen més intimitat i llibertat, sense una ombra que en certa manera podria fiscalitzar els seus actes. Això per una part, i per l'altra? Què es perden? L'experiència em fa parlar. Tinc dos fills i pràcticament els va fer pujar l'àvia. Ella els vestia, els alimentava, els portava a l'escola i els recollia, molt afanyosa amb els dos nets que eren l'enveja dels carrers del poble. Quant d'amor va vessar damunt d'ells! La mare no va deixar d'anar al treball per ajudar a pujar de nivell la família. Que bonica aquella taula de sis! L'avi aportant les seves últimes energies treballant amb mi a la vinya fins al dia que Déu el va cridar. Com gaudia veient créixer els plançons i la casa que s'anava transformant en una de les millors del poble! Va morir en pau, envoltat de la nostra companyia.

Avui als avis sols, què els espera? Sí, els fills ja els van a veure de tant en tant, la majoria de vegades de pressa, amb un munt de preocupacions del quefer diari: nova família, nous problemes... Es va perdent el calor familiar. Ells tenen la seva vida i no poden atendre els pares, ara potser malalts. I quina solució s'entreveu?

La Residència. La majoria amb uns preus prohibitius davant d'unes pensions mínimes, ja que per a aquestes entitats els avis no són més que un negoci, prescindint dels seus sentiments. Aquest, però, és un tema que tractarem un altre dia.

Sense data

MONTSERRAT: CAMINS DE CENDRA I DE SILENCI *

Les notícies van ésser més doloroses com més passava el temps. El foc pujava de pressa muntanya amunt, de cop girava el vent i escampava les flames per altres indrets encara tendres. Al sotabosc, corredisses i animals indefensos. I grans nuvolades de fum espès i rogenic dalt del cel.

Quin neguit!

Quants esforços d'uns homes i unes dones abnegats, i quina sensació d'impotència als qui eren lluny!

Quantes pregàries també!

Trigarà temps; passaran primaveres abans de tornar a sentir la remor de les fulles en la frondositat de les afraus, abans de poder trobar novament les petjades del senglar.

Estimem Montserrat perquè estimem la natura, la seva pau als capvespres, els seus cims, els camins del bosc que porten l'empremta de l'home, les ginestes, la farigola, fins i tot, la boira de l'hivern.

L'estimem també com a catalans, allà hi sentim bategar el cor del nostre poble, encara que sigui enmig de gent de tots els països d'arreu del món. Montserrat és, certament, patrimoni universal.

I l'estimem com a cristians i com a creients.

A Montserrat cal cercar-hi el silenci.

Autocars i turistes, escaladors, tipus pintorescs, colles d'excursionistes i molta fressa. Tot això no és Montserrat, malgrat que tot aquest aldarull hi sigui present gairebé cada dia.

* És el darrer escrit del nostre pare que hem procurat interpretar i transcriure.

Perquè Montserrat és pedra i dolls d'aigua fresca, ballades de sardanes, castellers, senyeres, barretines i el so enyoradís de la tenora que es combina amb el plaer de gaudir de les seves vistes en silenci.

Montserrat és treball, art, esbarjo, senzillesa, quietud. Montserrat és recolliment, comunitat i germanor de la bona.

És també, a través de generacions, l'expressió d'una fe que portem dintre, pregària, confiança i retrobament amb Déu.

Era bosc i es va tornar cendra.

Era festa i després silenci.

Era joia i esdevingué sofriment.

Després la pluja farà créixer la brotada i el jardí farà néixer altre cop les ombres, sota les que hi tornarem a retrobar la pau.

Sense data

TEATRE, CULTURA I ART

Jocs Florals a l'Escola Renaixença

El passat dia 22 d'abril a les quatre de la tarda, com un esclat de clavells i roses, tingué lloc a l'aula gran de l'Escola l'acte de cloenda i el repartiment de guardons als guanyadors del primer concurs de les lletres catalanes. En un ambient de festa gran ple de solemnitat s'anaren llegint els treballs, seleccionats d'antuvi per un Jurat aliè a l'Escola que en feu la seva valoració. En total, vuit primers premis i vuit finalistes, d'acord amb les diferents modalitats on pertanyien. Flors, diplomes i un val per comprar llibres per als guanyadors. Molta emoció i moltes cares de sorpresa per l'alt nivell de què feren gala els nostres infants, demostrant l'aprofitament i riquesa de la nostra llengua, que va per bon camí. L'acte fou un èxit total i tots fèiem vots perquè es repeteixi en anys propers.

Respon a la meua pregunta «per què», la mestra de llengua Marta Casas, en nom propi i de la resta de mestres de l'Escola Renaixença.

El perquè

Enguany la nostra escola s'ha proposat l'organització d'uns Jocs Florals que, per dir-ho amb poques paraules, pretenen afavorir entre els nostres alumnes el gust per la llengua. I diem el gust, i no l'estudi o la imposició, perquè entenem que la llengua és una matèria viva i que, sobretot, ens ha de servir per expressar amb claredat i, si pot ser amb bellesa, tot allò que tenim dintre: les nostres idees, els nostres sentiments, les nostres necessitats... I l'únic mitjà que tenim per fer-ho són les paraules.

Entès així, el progrés personal en el domini de les paraules ens ha de proporcionar, lògicament, una satisfacció, un gust: el de saber que disposem d'una eina per a la nostra comunicació amb els altres i que ens serà molt útil saber-la utilitzar correctament. Per tant, tots els nostres esforços, i els dels nostres alumnes, quan treballem l'ortografia, la sintaxi, els verbs, etc... no s'han d'entendre com una finalitat en si mateixa sinó com a mitjà

per aconseguir aquest domini de la llengua oral o escrita.

És per això que, juntament amb els membres del Jurat, hem intentat premiar no tant el grau més o menys avançat sinó una cosa que va més enllà: la seva capacitat d'utilitzar les paraules per tal de comunicar-nos una mica el seu món.

El Jurat ha estat format per la Maria Vidal, poetessa; l'Albert Galofré, escriptor i director de teatre; l'Alfred Matas, escriptor i periodista i l'Elisenda Poch, mestra de l'escola de Piera. Ens ha semblat que el fet d'incorporar persones de fora de l'àmbit escolar, però relacionades d'alguna manera amb el món de les lletres, ens podria aportar elements nous a l'hora de valorar els treballs dels nostres alumnes.

A ells agraïm l'entusiasme amb què s'han «empassat» els més de cent textos que hi havia per seleccionar. I per a tots els alumnes que han participat en aquests Jocs Florals demanem que se'ls reconegui l'esforç i la il·lusió amb què han escrit els seus treballs.

Marta Casas

Mestra de llengua

El senyor Alfred Matas, membre del Jurat qualificador tingué la gentilesa d'exposar la seva opinió a la cloenda d'aquests Jocs Florals escolars.

Gràcies, amics

Molta riquesa. Aquesta ha estat la característica predominant dels escrits dels Jocs Florals d'enguany. Riquesa d'imaginació, d'expressió i de vocabulari. Què més podíem esperar?

Doncs ens han donat molt més. La majoria dels escrits han anat més enllà. Han ofert una particularitat molt estimable: el seu contingut ric i profund. Els cants a la naturalesa, en prosa i en vers, no han estat merament literaris, sinó que traspuen sentiments:

«A voltes, sentiments de por, davant la seva immensitat.

A voltes, sentiments d'impotència enfront la degradació ecològica.

A voltes, cants d'esperança malgrat tot i per damunt de tot».

No hem llegit escrits morts.

Participar en el Jurat d'aquests Jocs Florals, francament, m'ha fet molt bé.

He pogut constatar que els nois i noies del nostre poble estan plens de vida i esperança. No tan sols saben dir i expressar per escrit el que pensen, sinó que tenen moltes coses a dir-nos.

Vull donar-vos les gràcies a vosaltres, alumnes, per haver pogut escoltar tantes coses expressades des de la intimitat dels vostres cors.

Gràcies! Des d'avui us escoltaré de manera diferent.

Alfred Mata

Per acabar, només cal afegir que els diners aconseguits amb la venda de llibres i roses en la parada muntada per mestres i alumnes la Diada de Sant Jordi seran destinats a equipaments escolars.

16 de juny de 1985

EL FET TEATRAL A CATALUNYA

Catalunya ha estat sempre capdavantera quant a grups de teatre d'aficionats. En el passat Congrés de Grups Amateurs de Teatre fet a Igualada es palesà la importància i vitalitat que té arreu del nostre país. Són set-cents vint els grups que estan inclosos en la federació recentment constituïda; i no hi són pas tots, car es té constància que n'hi ha molts més. Per petit que sigui el poble, molt aviat neix un grup de gent amb inquietuds que té ganes de comunicar-se amb els altres i fer cultura per mitjà del teatre. En bona part comencen de zero: posen l'afecció i ganes de fer coses com a foment, assagen on sigui, es treuen hores de dormir i moltes vegades munten un escenari improvisat per representar el que sigui. Reviure, a través del teatre, vells mites o faules modernes que tot polsant-nos les fibres més íntimes ens facin participar en un humanisme sense fronteres, amb una visió crítica dels problemes d'uns personatges d'avui i de sempre, copsar els textos de l'autor que ha esmerçat tantes hores per fer-nos descobrir en el present els rastres del passat o els camins del futur. El nostre teatre no professional està fent per Catalunya un treball molt important, com és fer arribar a tots els pobles, per petits que siguin, unes obres de teatre que sens dubte obriran nous horitzons als espectadors. Del Congrés, en sortí un lema: «Que no quedi cap Festa Major sense representació teatral». No hi ha pas problema econòmic, la major part dels grups actuen a uns preus accessibles per a tothom, ja que l'objectiu no és fer diners, sinó posar a l'abast de tots la cultura i la diversió. Quin interès més gran té per al nostre país el fet teatral! Quina vitalitat!

Arreu s'organitzen mostres de teatre, concursos –alguns d'ells molt importants-. Fa poc s'acabà, a la nostra comarca, el de Piera. Són deu anys ininterromputs d'èxits amb una cloenda de commemoració que va presidir l'Honorable President de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol. N'acaben uns i en comencen d'altres. Fa poc, des d'aquest setmanari s'anunciava l'inici del concurs de Calaf, on durant vuit setmanes, vuit grups tindran cura de presentar una mostra del seu art. També la setmana passada donàvem la relació d'elencs que participarien al III Concurs Ciutat de Tàrraga, que va

amb mires de convertir-se en un dels primers de casa nostra. Es tracta de gent que fa bé les coses, car la quantitat que aconseguixen els grups participants cobreix les despeses amb escreix, tirant per terra la dita d'«Anar a concursos és perdre diners».

El Grup Teatral de Capellades, que ho farà el dia cinc d'abril, i el Talia 76 dels Hostalets de Pierola, han estat escollits per representar la comarca d'Anoia. El Grup Talia obrirà el Concurs demà dissabte, dia quinze.

14 de març de 1986

RECONEIXEMENT A UN ARTISTA LOCAL

A molts pobles trobaríeu alguna persona amb inquietuds artístiques ferida per unes afeccions molt per sobre del seu treball de cada dia. No se sap ni com ni per què, però dintre seu bull tot un neguit inconformista, una necessitat de fer conèixer als altres allò que senten interiorment, posar-ho a l'abast dels altres per a la pròpia satisfacció i poder realitzar-se plenament.

Aquest és el cas d'en Jaume Esteve i Vidal. De molt jove, en plena formació d'allò que seria anys després, feia teatre en el grup local i era un notable rapsode. Els seus recitals poètics, plens de realisme, impressionaven l'oient. Prengué part en un concurs de rapsodes a Ràdio Barcelona i aconseguí el segon premi dos anys seguits.

El seu fet artístic, però, anava per altres camins. Li agradava molt el dibuix i, en ocasió de fer el servei militar a Barcelona, va assistir a classes de dibuix de l'Escola de la Llotja. En acabar el servei, treballà tres anys de paleta, ja que aquest és l'ofici que mai no ha deixat. Així pogué seguir alternant treball i estudis.

Foren cinc anys de bona preparació per a la il·lusió de la seva vida: fer-se dibuixant. Els còmics i vinyetes tenien per a ell una atracció especial i cap aquí s'encaminava. Recorda amb emoció els seus primers treballs presentats a una editorial barcelonina, l'alegria per l'acceptació i els primers diners guanyats. Hi va col·laborar un temps amb il·lusió i dedicació. La lluita era molt forta i aviat s'adonà que per a un principiant com ell, era molt difícil obrir-se camí. Sobretot l'angoixa de les remeses puntuals feia que no pogués gaudir amb plenitud de les coses fetes. En Jaume Esteve, home amb molta sensibilitat, no suportava les presses i exigències, i va posar per sobre les qüestions materials i econòmiques al gaudi personal; i va deixar el compromís amb l'editorial per dedicar-se al dibuix de còmics com un hobby més. D'aquesta faïçó, i sense exigències, era quan realment fruïa del seu art. Ha estat col·laborador de *La Veu de l'Anoia*. Feia unes historietes que molts recordareu, «La petita Anoia», que es publicaren l'any 1984.

Les seves inquietuds artístiques no podien quedar soterrades i es projectaren més enllà. Primer tímidament, després amb força, es dedicà a plasmar murals. Utilitza un procés molt original; la base n'és el ciment pòrtland, que, degut al temps que tarda en assecar-se, li permet un modelatge i relleus perfectes. És un treball molt important, ja que en cada obra intervé el dibuix, l'escultura o modelatge i la pintura, tres arts que ell domina perfectament. Duu com a bagatge més de dos-cents murals realitzats arreu de Catalunya. Com a anècdota, faig notar que si el tema proposat no li plau, renuncia a fer-lo. Ell, per sobre de tot, ha d'identificar-se i gaudir d'allò que fa. Personalment, a casa tinc una obra seva, amb els seus dos metres per un i mig, que embelleix un bon tros de paret i que és una joia. L'ha admirat tot el poble i, com passa sovint, molta gent ignora el treball d'en Jaume Esteve. Una vegada més, es fa bona la dita: «Ningú és profeta a la seva terra».

Recentment, a Igualada s'ha exposat la segona mostra d'historieta i dibuix gràfic a la sala d'exposicions de la Caixa del Penedès. El nostre company Jaume Esteve és el segon any que hi ha presentat una mostra de les seves obres. He tingut el plaer de visitar-la. Hi ha participació de dibuixants de renom i, pel que he vist, els treballs d'en Jaume hi criden molt l'atenció i són admirats pels nombrosos visitants. Encara que no estic preparat per fer un judici crític, m'ha sorprès molt l'excel·lent coloració, perfecció de línies i un enginy i pulcritud, a més d'un perfecte acabat i presentació. Tot plegat fa que no desentoni gens al costat de gent molt rellevant. Felicitats, amic Jaume! Accepta aquesta petita crònica com un petit homenatge que tens ben merescut.

11 d'abril de 1986

EL GRUP TALIA 78 ES DESPERTA

Ja deixem enrere l'estiu, les vacances. Ha estat per al grup de teatre un parèntesi sense actuacions ni compromisos. Ara novament reprèn la seva activitat. Demà dissabte dia 8 actuarà en el Concurs Amateur de Teatre Vila de Piera amb l'obra *Quan l'amor és vida*. Som a l'equador d'aquest concurs i enmig de dues obres tan serioses, no hi anirà malament l'alena-da de frescor d'aquesta comèdia. Des d'aquestes línies convidem el poble que ens doni escalf al Foment de Piera. L'endemà l'obra serà representada al Centre Parroquial de Sant Martí de Tous, amb motiu de la Festa Major.

El següent diumenge, dia 16 a la tarda, els veïns de Carme tindran l'oportunitat d'aplaudir-nos i passar-ho bé amb la visita de Talia 78. D'al-tres pobles estan fent gestions ja directament o per mitjà de l'Obra Cul-tural de la Caixa de Pensions per disposar del grup. Com sempre, aquests animosos afeccionats, amb el seu bon fer i el seu teatre d'evasió i festiu, porten l'alegria als escenaris per on passen.

7 de novembre de 1986

EL GRUP DE TEATRE DELS HOSTALETS CELEBRA EL SEU 20È ANIVERSARI

El passat dissabte dia 28 d'agost tingué lloc una trobada d'aficionats al teatre local. El pas dels anys s'encarrega de fer néixer institucions i d'enterrar-les quan és convenient. Se celebrava el 20è aniversari de la primera representació del grup de teatre Talia 78. En moltes ocasions he fet menció en aquest setmanari de les actuacions en el curs dels anys, en diversos escenaris de Catalunya. Es pot ben dir que s'havia guanyat un lloc en el món teatral amb un treball digne sempre, amb esperit de superació. Ho avalen més d'un centenar de representacions. Tant els actors, el director com l'equip de tramoia estem molt satisfets de la gran tasca que suposa tants anys de fer teatre i fer poble a la vegada.

El grup ha anat perdent força i activitat: primer el director, per problemes físics, es va retirar. Després del 15è aniversari, només s'han posat en escena dues representacions ja que els actors i actrius estan dispersos, per molts motius, per altres pobles i els ha estat un esforç desplaçar-se per assistir als assaigs i altres afers. Han passat molts anys d'aquella generació de joves, tots del poble, que posaren la primera pedra per al naixement del Talia 78. A tots, per la seva dedicació i esforç, jo com a exdirector, els dono les gràcies de tot cor pel seu treball, que no ha estat en va i la llavor sembrada ha caigut en bones mans; ara una nova generació de joves ja treballa en el món teatral: és el Talia 92. Els Hostalets, poble amb gran estimació pel teatre, no resta orfe: gent nova, amb empena i noves idees ens delectaran amb noves interpretacions.

El passat dia 28 es va fer el recés de l'antiga junta i el nomenament d'una de nova, amb un gran ambient de cordialitat, i hi hagueren diversos parlaments dels sortints i dels entrants, amb el gran propòsit que Els Hostalets sigui com fins ara la seu del bon teatre. Durant l'acte es va fer entrega a l'exdirector del grup, al caixer i al transportista d'una sèrie de regals al·legòrics al seu càrrec; i s'acabà la vetllada amb un gran pastís amb les vint espelmes de rigor.

Visqui per molts anys el Talia 92!

10 de gener de 1990

NADAL JA HA ARRIBAT

Aquesta diada té com cada any una força extraordinària. L'ambient, els carrers plens de llums, les botigues que rivalitzen amb claror i proveïments, les persones que amb el somriure als llavis et desitgen Bones Festes, pau i benestar i un bon Any Nou. Tot ajuda perquè aquesta festa religiosa i familiar tingui un caire diferent. Sobretot una diada per celebrar amb família, reunir-se avis, pares, fills i nets, tots entorn d'una taula que dona goig de mirar.

Potser és que el cronista té afecció a la poesia, que m'ha fet que modestament l'escrivís en aquest diari junt amb la meva felicitació més sincera per les Festes.

És Nadal a la terra i al mar.
 És la nit de les meravelles.
 Dins l'espai hom hi sent bategar
 l'aleteig d'un vol d'àngels i estrelles.

Tot respira sentors d'establia
 i l'aire s'omple d'un amor difós,
 que prové d'immensa alegria
 de saber que a Betlem neix Jesús.

I el fet més important ocorregut al poble ha esta l'exposició que ha ofert per a l'admiració de tots i durant la setmana en curs, l'artista local en Ramon Torrents. Altres pobles ja havien pogut admirar les seves obres. Ara, per fi, ens ha tocat a nosaltres valorar el mèrit de les seves obres.

L'artista, amb cargols, volanderes, *varilles* i trossos de ferro ha construït objectes allusius a qualsevol activitat com ara l'esport en moltes varietats, les sardanes, l'atletisme, la música, els castellers, les bicicletes i tota una corrua d'objectes que fan referència a la vinya, tots els estris que s'utilitzaven anys enrere, amb una fidelitat sorprenent. S'hi ajunten la imaginació, el dibuix i, preferentment, la finesa i pulcritud del seu art.

Una mostra de tota mena d'objectes allusius al que sigui, donant-nos a entendre que és un artista excepcional. No és per sentir-ho a dir, és per veure-ho! I hem hagut d'esperar fins ara! quan el nom d'en Ramon és conegut i admirat a molts pobles de l'entorn. Serà amb gran saviesa aquella sentència de «ningú es profeta a la seva terra».

Entorn d'aquesta exposició, una altra sorpresa. Amb anterioritat ens assabentàrem del treball que feien els pessebristes com l'Enric Cucurella, en Pere Sorolla, en Pere Valls i en Ramon Torrents, acompanyats per un nodrit grup de joves que aprenien l'art del pessebre.

N'hem parlat amb els seus directors i ens han destacat els nois, que amb serietat i aprofitament, han ajudat molt en la construcció d'aquells diorames que han estat admiració del poble. Podem expressar la sorpresa de veure aquells treballs molt ben fets, tot en el seu punt, molt ben ambientat de llocs, figures, muntanyes amb una perspectiva ben trobada, amb colors i llums que els fan vertaderes obres d'art. Les alegories als diversos passos del pessebre, excel·lents amb claredat. Felicitem de tot cor els artistes.

* * *

Aquets dies ha tingut lloc la inauguració del jardí de Cal Figueres. Casa i terrenys comprats per l'Ajuntament, ja pensant en l'ús que se'n podria fer en l'avenir. Ha arribat l'hora, uns 3.000 m2 de terreny convertits en espai lúdic, recreatiu. Ara serà un parc lliure per al gaudiment de tots. També degut a la gran dimensió, els cotxes tenen un bon espai d'aparcament. Una millora que tots agraiïm i que serà l'enveja dels pobles veïns, un espai com aquest enmig del poble! Una millora que cal agrair molt a les persones capdavanteres.

* * *

Dijous vinent, dia 28, arriben els joves cristians de Taizé. Tot el poble pendent de la seva presència i que fins al dia u de gener conviuran entre nosaltres. Diuen que si són polonesos, no els entendrem, és clar; però amb bona voluntat ho aconseguirem. Sobretot als Hostalets que s'hi ha fet molt teatre, on la mímica i l'expressivitat van de bracet. Que en serà de profitós! En total, entre Piera, Ca n'Aguilera i Els Hostalets de Pierola es dona acolliment a dos-cents quaranta joves. Als Hostalets, vuitanta que és una bona proporció.

* * *

Ens resta felicitar el pessebrista Pere Sorolla per la seva maqueta de l'Església que ha aconseguit amb tanta fidelitat. Per a en Pere, un 10!

27 de desembre de 2000

LA NOSTRA MÚSICA O EL SENTIR D'UN POBLE

Sens dubte, la música de cada regió està íntimament lligada a la manera de ser de la seva gent i al seu paisatge natural. No hi ha res com la música regional per fer-nos recordar la terra on hem nascut. Ho recordo molt bé, era fent el servei militar a Àfrica, en aquells anys quaranta, quan els catalans patíem discriminacions de tota mena per la nostra parla i origen. Feia un any i mig que érem lluny de la nostra terra i un dia que uns quants amics passejàvem vam sentir, de sobte, com d'un balcó obert en brollaven les notes vibrants d'una sardana que emetia una emissora de ràdio, de ben segur francesa. Vam quedar-nos parats, escoltant fins que es va acabar, molt seriosos i amb els ulls xops d'emoció. Aquella música ens va fer sentir més catalans que mai, el record de la nostra terra es feia més viu mentre s'accelerava el batec del nostre cor puntejant el ritme de la sardana. Quan es va acabar, un company no va poder evitar de cridar «Visca Catalunya!». I a córrer, naturalment. Vam poder escapolir-nos de la patrulla que rondava pels carrers, se'ns va buscar per les companyies del *Cuartel* i més d'un, per prevenció, es va fer desaparèixer l'ostentós bigoti. És una anècdota que em ve sempre a la memòria quan a la plaça hi ha sardanes i, indiferents, no valorem el que tenim a casa fins que ho perdem. La nostra dansa és tan fidel i sentida que tancant els ulls i escoltant amb atenció es viu un retrat de la nostra terra. Sapiguem valorar la música que tots els catalans portem a dintre!

No hem d'estranyar-nos, doncs, que els pobles on hi ha una forta immigració organitzin festivals de flamenc i que els centres regionals proliferin a les grans ciutats. Tots tenim dret a no renunciar a les nostres arrels.

Sense data

ELS HOSTALETS DE PIEROLA – CANT CORAL

Tingué lloc a l'Església Parroquial el concert de cant coral que com cada any ens ofereix l'agrupació local Estol de Cantaires amb la col·laboració del Cor de Santa Maria de Piera, dirigits pel director Josep Mata Grífol, acompanyat al piano per en Josep Mata Balart, ambdós de Piera.

El concert es dividí en dues parts:

1ª PART

Fidels, atanseu-vos
Oh, Jesuset dolç!
Joia en el món (Händel)
Cantem alegres al Senyor
Els àngels de la Glòria
Un dulce Júbilo
Himne de Nadal (Mendelssohn)

2ª PART

Santa Nit
Cançó de bressol
El desembre congelat
Nit de vetlla
Sant Josep i la Mare de Déu
Allà en un pessebre
Marxa de Reis

Tots junts, un nombrós grup, que feu les delícies de l'escollit públic assistent. Amb una sonoritat perfecta, els cants arribaren nítids a les nostres oïdes que gaudiren d'una harmonia i conjunció admirables, mostra del treball constant i seriós tant del director com dels components, que hauran esmerçat moltes hores d'assajos per aconseguir tan notable resultat. La nostra més cordial felicitació a tot el grup que esperem sentir de nou en bé de la música i en contraposició als esgarips que sovint sentim per la ràdio i la televisió.

Sense data

DARRERES NOTES

ADREÇADES AL SR. JOSEP MONTSERRAT

Josep:

T'envio la poesia del dijous, la lletra no es gaire entenedora. L'envio amb temps per si la vols transcriure. Em tremola molt la mà i, si empitjora, malament. Segurament és de tanta medicació.

Albert

Josep:

T'envio aquest escrit per si el vols llegir, pot ser que sigui l'últim. Jo no puc caminar, i no puc més. Estic invàlid i m'he de quedar assegut a casa. T'agrairia que m'acomiadessis de l'audiència. Rep una forta abraçada amb el desig que tinguis sort i millor any nou.

Albert

Sense data

Aquest llibre s'ha acabat
d'imprimir i enquadernar als
tallers Romanyà-Valls, l'1 de
novembre de 2022.

Josep: t'envio aquest es-
crit per si el vols llegir, pot
ser que segueix a vetin, jo no
puc caminar, ja no puc més, és-
tic invàlid i m'he de quedar asse-
gut a casa, t'agrairé en despedeiris
de t'audiència, reb una forta a-
bracada amb el desig que tinguis
sort i millor any nou. Albert